

...rek

...yvek
...iratok
...ertációk

...kívételben készül-
...nek a

ERMITAS

...kiadó Részvénytársaság
...ban Cluj, Str. Baron
...Telefon: 8-61.

...et-törvények
...terpellaita meg
...dr. a kormányt

...ber 10. A kamara ma
...p Ionel dr. ciuji képviselő
...eg a miniszterelnököt a
...ügyében. Rámutat ar-
...y-ellenes módon, dekré-
...s törvényeket változtat-
...osítások nyomán az áll-

...ségügyi miniszter kifeje-
...nyatörvénynek csupán
...t módosították anélkül,
...lag az államot ebből ki-
...s érte volna.

...y lehet az, hogy a kor-
...keresztül nem vette ész-
... voltát és most dekrét-
...ja anélkül, hogy a par-
...st megvitathatná.

...alelnök: A módosítás
...szék joggyakorlata tet-

...dekrétumokat idéz, me-
...az állam bizonyos ma-
...tartozásait vállalja át.
...parasztpárti feji ki ez-
...óját a szerencsejátékok
...törvény alkalmazásának
...mutat arra, hogy a ha-
...jóindulatlan és enge-
...ezt a törvényt, ami né-
...g ment el.

...interpellációt jelent be
...nak ártértékelése kérdé-

...zik meg a kül-
...elmi rendszer

...ber 10. Egyes lapok a
...rendszer módosításáról
...skedelmi minisztérium
...folják a híreket és rá-
...gy az A) és B) kimuta-
...módosítások nem jelen-
...változását. A kormány
...val egyetértésben azon
...hogy az érvényben le-
...megfelelőbb úgy gazda-
...vi szempontból. A kor-
...különb, hogy hatály-
...s kompenzációk felfüg-
...kereskedelmi miniszter-
...latok szerint a kivített
...lt felfokozni. E cél ér-
...dozatokat tanulmányoz-
...előtt nem hoznak sem-
...kat.

...nyv- és Lapkiadó R. T.
...strada Baron L. Pop 16.
...szám: 8-61.

...SZURAT

Taxa postala
pláncba in num.
No. 224713/929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Om
Baron I
19. Telefon: 8-61. Elművészeti
Havonta 110, negyedévre 320
évre 600, egészévre 1200 lej.
oldre: Havonta 2, negyed-
évre 12, egészévre 20 dollár
dótsák díjazás szerint. /
KELET" az erdélyi és bán-
dóság egyetlen politikai napitap-
Okkaink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

DI Ramasetter Róbert
Diszter 2. I. e.
BUDAPEST

KELET

TIKAINAPILAP

Részlet a
leveleket nem
fogadjuk el.
Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő: Jámor
Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Há-
szegi Ernő, Strada Cobălcescu 52.
Szombat, 1936. december 12.
5697. EV. XIX. EVF.
KISZLEV 28. 284 SZÁM

Lemondott a király, éljen a király

London népe már szívébe fogadta a yorki herceget, akit ma kiáltanak ki Anglia uralkodójává

Még mindig nem tudják, hol fog letelepedni a lemondott Edward király. Majus 12-én koronázzák a birodalom királyává a yorki herceget. Még nem döntött a király afelől, hogy I. Albert, vagy VI. György néven lép-e trónra

Az összes dominiumok tudomásul vették Edward király lemondását

London, december 11. Az angol sajtó csütörtök esti külön kiadásában „Anglia fekete napjának” nevezték azt a napot, amikor VIII. Edward király lemondott a trónról. Annak ellenére, hogy már két nap óta mindenki számított a lemondás bekövetkezésére, az alsóházi ülés drámai hangulata az egész országra átterjedt. Edward népszerűsége olyan nagy volt az egész birodalomban, hogy a király távozását mint egy ember gyászolta egész London és a szigetország népe. Annak ellenére, hogy hivatalos rendelet erre nem adtak ki, Londonban az összes nyilvános helyeket bezárták, a színházak lemondták előadásait és mint a Reuter távirati iroda tudósítása megjegyzi, soha annyi könnyező férfit és asszonyt nem láttak, mint tegnap este Londonban.

Kritikai hangok az alsóház ülésén

Az általános gyászban és a részvét hangulatában elmosódtak az alsóház esti ülésén elhangzott beszédek is, melyek közül egy-

Ma, szombaton királlyá kiáltják ki a yorki herceget

Az alsóház ülésének befejezésével a kormány és az alkalmányos tényezők tovább folytatták tanácskozásait a válság végleges rendezése tekintetében. A tárgyalások két kérdés körül csoportosultak: egyrészt az új király trónralépésének körülményei, másrészt pedig a lemondott király távozásának és jövőbeli életkörülményeinek rendezése körül. Az új király még nem döntött afelől, hogy I. Albert, vagy VI. György néven lép a trónra. Tegnap számunkban a Rador távirati iroda határozott híradása nyomán írtuk, hogy az új király neve I. Albert lesz. A király nevének megválasztása körül még viták vannak. Az I. Albert név azért volna népszerű az angol tömegek szemében, mert Victoria királynő férjére, az Angliában nagyon szeretett Albert hercegre emlékeztetne. A VI. György név pedig a nemrég elhunyt V. Györgyöt juttatná az angol nép eszébe, aki-nek uralma alatt a birodalom legvirágzóbb korszakát érte el.

A yorki herceget ma, szombaton délután 3.30-3.45 óra között kiáltják ki a birodalom királyává.

A ceremónia a st. jamesi palotában fog lezajlani. Az új királynak két leánygyermek van, akik közül az idősebbik Elisabeta hercegnő törvény szerint a walesi hercegnő címet kapja, hogy felvegye. Ezt az aktust egyelőre még nem hajtják végre, mert lehetséges, hogy az új királynak még fia születik. Az új király koronázását május 12-én tartják meg, ugyanakkor tehát, amikor Edward koronázást is terveztek. Ezzel lehetőséget nyújtanak arra, hogy a koronázásra később London tovább folytassa munkáját és a koronázásnál érdekelt ipari üzemeket ne érje megrázkódattás.

Hol telepszik meg Edward?

Ami Edward királyt illeti, még nincsenek pontos hírek arról, hogy a volt uralkodó mikor hagyja el Angliát. Pénteken éjjel, román időszámítás szerint 12 órakor, lapunk megjelenése után, rádióbeszédet tart, amelyen mint a birodalom egyszerű polgára fogja felköszönteni az új uralkodót. A Fort Belvedere, ahol Edward jelenleg tartózkodik, ködbe burkoltan áll. Pénteken délelőtt a kastélyt mély csend vette körül, ellentétben a csütörtöki

néhány egészen más felfogást tükrözött vissza, mint a kormány és a többi vezetőpártok álláspontja. Maxton szélsőbaloldali képviselő az elavult monarchikus államformával magyarázta a válság kiborbanását, a munkáspárti Wedgwood ezredes szerint pedig sokmillió ember fájó szívvel fogja letelni a hűségköt az új uralkodó kezébe és néha-néha továbbra is a „tengeren túl levő királyra” fogja emelni poharát. A megjegyzés élénk tiltakozást váltott ki a többség padsoraiban. Gallaher, az alsóház egyetlen kommunista képviselője azt állította, hogy

Mrs. Simpson idegen hatalom londoni nagykövetségének szolgálatában áll és VIII. Edward lemondásán át is lényegében az Európát elválasztó két ellenséges csoport versengése érvényesült. Buchanan független munkáspárti képviselő hazugságnak képmutatásnak nevezte az előtte elhangzott nyilatkozatokat.

lázás tevékenységgel. A kastély ablakai hajnali három óráig voltak kivilágítva. Az éjszaka folyamán királyi autó érkezett a kastélyba, de nem lehetett megállapítani, hogy ki ült benne. A birtok bejáratánál rendőrszolgálat tartózkodik.

A volt király vagyona

Edward utolsó törvényhozási ténykedése a lemondásról szóló törvény szentesítése lesz. A lemondásról szóló törvényt egyébként az alsóház pénteki ülése második olvasásában elfogadja. Edward a trónról való lemondásával egyidejűleg lemondott minden címéről és egyszerűen Mr. Edward Windsornak nevezi magát. Valószínű azonban, hogy a hazájának tett szolgálataiért az új király ímért hercegi rangra fogja emelni. A pénzügyi kérdéseket illetőleg még nem határoztak. A Lancheater és Cornwall hercegségek jövedelme az új királyt illeti meg. Lehetséges, hogy a kormány kérni fogja a parlamentet, utaljon ki évi járadékot Edwardnak, de valószínű, hogy Edward

aki számára magánvagyonra 112 ezer font (mintegy százmillió lej) évi jövedelmet biztosít,

minden állami javadalmaszról le fog mondani. A volt király, mielőtt a lemondás formalitásainak eleget tett, elhagyja az országot. Utazásának célja felől a legkülönbözőbb hírek keringenek. Hivatalosan nem jelentették, hogy Edward hol akar letelepedni. Egyes hírek szerint Amerikába menne és Virginia államban, vagy pedig Marylandban, Baltimore város közelében vásárolt magának birtokot. Baltimore Simpson asszony szállóvárosa és családja még ma is ott él. Későbbi hírek szerint az is lehetséges, hogy Edward Közép-Amerikában, vagy pedig Olaszországban fog letelepedni. Nem erősítették és nem cáfolták azonban azt a hírt sem, melyet tegnap közöltünk és pedig, hogy Dániában telepedne meg esetleg Anglia volt uralkodója.

Nem lép többé Anglia területére az exkirály

Óriási feltűnést kelt az a hír, mely szerint a lemondással egyidejűleg Edward Anglia területéről örökös száműzésre is ítélte magát. Törvényes rendelkezés ugyan nincsen arra, hogy a lemondott királyt az ország területéről kitiltásák, jól tájékozott politikai

körökben azonban tudni vélik, hogy a volt király becsületesszával fogadta, soha életében nem tér vissza Anglia területére.

Mary királyné, akit a lemondás izgalmas körülményei rendkívül megviseltek, ma kihallgatáson fogadta a cantenburyi érseket. A királyi család tagjai között egyébként általában nagyfontosságú tanácskozások folynak, amelyek azonban már csak a trónutódlásnak a dinasztiaira vonatkozó jogi kérdéseit tisztázzák.

Éljen a király — éljen a király

London népe egyébként már beletörődött az új helyzetbe. A reggeli lapok igen szomorúan veszik tudomásul az uralkodó lemondását, de egyúttal örömlöknek adnak kifejezést, hogy

a válságot ilyen méltósággal és az angol tekintély komolyabb megerosbitása nélkül oldották meg.

Az Edward király lemondása fölötti szánálkozás nem akadályozza meg a sajtót abban, hogy meleghangú cikkekben üdvözölje az új királyt. Miltatják a yorki herceg kiváló tulajdonságait, akit jellemében V. Györgyhoz hasonlítanak. Az éjszaka folyamán már érezhetően megváltozott a város hangulata. A hamar fejejtő nép már szívébe fogadta az új uralkodót és a yorki herceg palotája előtt sok ezres tömeg rendezett szimpátia-tüntést. Lelkesen ünnepeiték a királyt, amikor késő éjjel Fort Belvedere-ből, ahol bátyjával, a lemondott királlyal vacsorázott, hazatért. Ugyancsak tüntetett a tömeg Mary királyné mellett is, amikor a yorki herceg palotájába érkezett.

Nyugalom a dominiumokon

A dominiumokon, mint az látható volt, komolyabb bonyodalmakat nem idézett elő a királyváltozás. Ausztrália szemétsa és képviselőháza a trónutódlásra vonatkozó törvényhozási intézkedéseket megszavazta. Ugyancsak az ottawai kormány is közölte a birodalmi kormánnyal, hogy elfogadja Edward király lemondását. Ennek értelmében a kanadai kormány felhatalmazza a Baldwin-kabinetet, hogy a lemondást elfogadó okiratban az azon szereplő államok sorában Kanadát is szerepeltessék. Újzeland miniszterelnöke közölte, hogy nem lesz szükség az ország parlamentjének összehívására és valószínűleg látszik, hogy Délafrika parlamentje sem ül össze január 8-ika előtt. Hasonló hírek jönnek az ausztráliai kormány magatartásáról is. Ilyen körülmények között az egyesült királyság minden tagállama tudomásul veszi a kormányutódlást, amelyet az angol világbirodalom minden nagyobb megrázkódattás nélkül élt át.

Az amerikai visszhang

Newyork, december 11. Az Egyesült Államokban érthetően óriási visszhangot keltett az angol válság, hiszen Simpson asszony amerikai származású. Éppen ezért a lokalpatrióta amerikai lapok nagy rokonszenvvel emlékeznek meg Edward királyról. A lapok azt hiszik, hogy Nagy-Britannia és a birodalom éppen olyan erősen fog kikerülni a válságból, mint amilyen hatalma azelőtt volt.

Belfást, december 11. Az uncionista gyűlésen Betes, az irországi Ulster belügyminisztere méltatta Baldwin, aki Anglia legnagyobb államférfiának nevezett. A szónok halálát fejezte ki az istennek, hogy a birodalom és a korona erősebb, mint valaha.

VILÁG TUKRE

Az orvosi tudomány névtelen hősei

Feltűnést keltő előadás keretében ismerette a minap az osztrák orvostudomány egyik kiválósága azt a hősies küzdelmet, amit az emberiség érdekében már hosszú idők óta számos orvos kifejtett. Az igen érdekes előadás keretében a hallgatóság legnagyobb csodálkozására az előadó elmondotta Albers-Schönberg különös vállalkozását, ami majdnem az orvos halálát jelentette. Albers-Schönberg annakidején ultraviolet sugarakkal kísérletezett, hogy mint mondta, e sugárterápia segítségével a rákos daganatok terjedését megakadályozza. Evégből egy ilyen rákos daganatot annakidején kioperált egyik betegnek testéből és azt saját testébe ültette át. A kísérlet tehát önmagán végezte, hogy biztosan megállapíthassa a betegség tüneteit, annak lefolyását és az elváltozásait. Merészsége folytán majdnem életébe került ez a kísérlet. Először is jobbképe középujját kellett leoperálni. Később a bal karját is. Megmaradt még fél karja és azon négy egészséges ujj. A kísérleteket így is tovább folytatta. Ez addig tartott, amíg nem mellkasán ugyancsak hasonló daganat keletkezett, amit el kellett távolítani, még pedig gyors uton, nehogy az orvos kísérletei befejezése előtt halálát lelje. A kísérletek eredményéről természetesen bő tudósításokban számoltak be annakidején az orvosi szaklapok.

Albers-Schönberg kísérletén túltett a nagy népszerű orvos, Max von Pettenkofer, aki annakidején a kolerajárvány leküzdésére igen nagy munkásságot fejtett ki.

Amikor 1892-ben Hamburgban kolerajárvány dühöngött, Max von Pettenkofer mindenáron be akarta bizonyítani, hogy ez járvány nem annyira veszélyes, ahogyan azt számosan hiszik. Mindenekelőtt kolerabaktériumot termelt ki és ezzel a kitermelt baktériumot ugyanancsak önmagán végezte halálos kísérletet. Egyik napon az orvostudományi egyetemen tanítványai előtt mutatta be a fantasztikusan hangzó kísérletet, ami abból állott, hogy a kitermelt baktériumok egy részét vajaskenyérrre kenté és azt a jelenlévők szemeláttára megette. Természetesen az orvos, mielőtt magához vette a vajaskenyéret, gyomorsavát nátronnal tette immunissá a kolerabacillusokkal szemben, így tehát a kísérlete sikerült, anélkül, hogy bármi baja történt volna.

A statisztikai adatok szerint igen nagy azok száma, akik nátha következtében vesztették életüket. A megfázást előidéző baktériumok az orrüregből a garatra terjedtek át, ahol tudvalevőleg torokgyulladást idéznek elő, sőt a mandulákat is megtámadja, amelyek genyvedésbe jutva, számos esetben halált idéznek elő. Dr. Schultz mos esetben halált idéznek elő. Dr. Schultz a mandulagyulladás megakadályozása végett folytatta kísérleteit és ezek során többek között megette azt is, hogy egy eigenyosodott mandula váladékát a saját mandulájára ültette át, előbb pedig torkát felsebezte, hogy „az eredmény” annál sikeresebb legyen.

A várt siker azonban akkor sem következett be, amikor a kutató orvos a beteg vérért saját ereibe fecskendezte.

A számos merész vállalkozású kutató között akad egy igen vállalkozó fiatal sebész, aki a bordatörés következményeit önmagán tanulmányozta és végül is arra a megállapításra jutott, hogy ez a veszélyes sérülés sokkal nehezebb gyógyítható, mint ahogy azt annakidején gondolták.

I. C. Atanasiu volt miniszter kifejti, hogyan akarnak a zsidók Romániából Palesztinát csinálni

Bucurestii szemelték ki a zsidók Palesztina fővárosának. Hogyan lesz egy szocialista agitátorból aniszemita uszító

Bucuresti, december 11. December 8-án I. C. Atanasiu volt miniszter előadást tartott a fővárosi Delles teremben, a „Nacionalizmus akcióban” címmel. Mondanunk sem kell, hogy az egész előadás nem volt egyéb, mint vulgáris antiszemita közhelekedési felsorakoztatás olyan egyéni elrendezésben, amely bizonyára komoly élvezetet nyújtott a zsidógyűlöletre eleve beállított hallgatóságának. Atanasiu ur igen érdekes, de nem egyedül álló figurája a román politikának. Kezdte természetesen, mint lelkes és meggyőződéses szocialista. **Marxista meggyőződése annyira mély volt, hogy az akkori román szocialista párt vezetője csak nehezen tudta visszatartani a szélsőbaloldali túlzásoktól.** Ezután Bratianu Ionel felhívásának engedve, átlépett a liberális pártba és az 1907-es zavargások idején prefekusi minőségében kerülhetetlenül ségével és a tömegek problémáival szembeni merev állásfoglalásával hívta fel magára a közfigyelmet.

Csak az ökör konzervens

A háboru után Atanasiu ur lelkesen csatlakozott Averescu marsall néppártjához és ennek első kormányában tárcanélküli miniszter lett. Később a nemzeti parasztpárt felé orientálódott és alig egy éve annak, hogy az Adeverul hasábjain visszaemlékezéseit közölte a román szocialista mozgalom izgalmas megindulásának éveiről. Logikus és természetesen tehát, hogy a volt excellenciás most az antiszemita bajnok feztében jelenjék meg a közélet nyilvánosságára előtt. Egy egész életet át gyakorolt inkonzekvencia után senkitől sem lehet elvárni, hogy öreg korára tisztelje a következetességet. Ilyen előzmények után érthető tehát, ha „Akcióban a nacionalizmus” cím alatt még a Cuza profesz-szoralánál is radikálisabb antiszemita program számnyait bontogatta ki I. C. Atanasiu „volt miniszter”...

Előadását Atanasiu ur a mezőgazdasági tulajdon történetének felvázolásával kezdte. A régi királyság zsidói, akik az akkori alkotmány 7. szakasza értelmében nem vásárolhattak földet, bérletek útján igyekeztek rátenni kezüket a román földre. 1897-ben indult meg ez a folyamat. A külföldi zsidók pénzével 5-6-szorosára verték fel a földek hasznosbérét és 1907, a véres esztendő küszöbén 915 zsidó árendás volt az országban, akik egymillió 113 ezer 147 hektár szántóföldet birtokoltak. Valóságos trösztökbe tömörültek. Egyedül Moki Fischer trösztje 159 ezer hektárt birtokolt és 79 község hűbérura volt. A hihetetlenül kizsákmányolt parasztság fellázadt, mire a budapesti zsidó magyarok két osztrák-magyar hadtestet küldtek a határra, készen arra, hogy megvédjék a romániai zsidókat és rendet teremtsenek az országban.

Az egyedüli bűnösök

A zsidók nem érték el céljukat. De mennyi véráldozattal és szenvedéssel fizette meg az ország azt a jóságát, hogy befogadta és keblére ölelte ezt az átkozott fajtát! A zsidók voltak az egyedüli bűnösök az 1907-es véres felkelés előidézésében. A felkelés folyamán rengeteg vér folyt el, a meggyilkolt parasztok, katonák, tisztok, keresztény főbirtokosok és bérliők vére, — de nem folyt el egyetlen csepp zsidó vér sem.

Atanasiu ur ezután kijelentette, hogy a történelemnek ezt a fázisát nem azért eleve-ntette fel, mintha a hallgatóság lelkében szeretetet akart volna kiváltani egyesek és gyűlöletet mások iránt. Mindössze azért tette ezt, mert az ország jelenlegi fejlődési körülményei tökéletesen hasonlítanak azokhoz az adottságokhoz, amelyek az 1907-es parasztlázadást kiváltották. Ugyanazok a tényezők, amelyek a véres felkelést előkészítették, ugyanazzal a szivóssággal és türellemmel új forradalmat, az ország felbomlását akarják előidézni.

Az Alliance Israelite hadszíntere

Az offenzíva folyamata van. Csak éppen a harci terület változott meg. Az agrárkérdést a nagybirtokosok kisajátítása véglegesen megoldotta. Az Alliance Israelite tehát, amely a harcot a mezőgazdasági síkban elvesztette, áthelyezte hadszínterét az ipar területére. Közvetlenül a háboru után a zsidók rávetették magukat a különböző iparágakra. Akárcsak 1907 előtt, a nemzetközi zsidó pénzvilág hatalmas összegeket bocsátott a romániai zsidók rendelkezésére. Részvételre, részvényeket, bankokat ala-

pitottak. Ma az ipar csaknem teljes egészében az idegenek kezében és ellenőrzése alatt áll. Felemelték az árakat nem annyira, hogy hasznot huzzanak ebből, mint inkább, hogy a kétségbeesésig kizsákmányolják a román fogyasztót. Az állam széleskörű támogatásával, a nemzeti ipar védelmére szabott büntös törvény révén — amely nemzeti ipar lényegében zsidó ipar — a jás vámtarifák útján a zsidó ipar abszolút ura lett a román fogyasztási piacnak, diktálja az árakat és tudatosan felborítja az egyensúlyt az ipari és mezőgazdasági termékek árai között.

Miért?

Ugyanazon céllal, mint aminőt 1907-ben követett a nemzetközi judaizmus: kiéhezteni a falusi lakosságot, behajszolni egy lázadásba, rendbontásba, az ország felbomlását akarják előidézni. hogy aztán Izrael fiai vegyék hatalmukba. Utban van-e cél megvalósítása? Nyilvánvaló, hogy igen.

A parasztok nagyobb gyomorban élnek ma, midőn urai a földnek, mint amikor jobbagyok voltak a bojárak udvarában.

Miért nem dolgoztatnak a zsidók románokkal

A zsidók tudatosan és tervszerűen szervezik a rendbontás hadseregeit. Egy ilyen sereg az „intellektuális munkanélküliek” hada. Bizonyára előre megbeszélte törv szerint és a külföldi zsidóktól kapott utasítás alapján a romániai zsidók, akik urai a kereskedelemnek és iparnak, szisztematikusan eltávolítanak vállalkozóikból minden román. Kizárólag zsidó mérnökökkel, építésszel, orvosokkal, ügyvédekkel és tisztviselőkkel dolgoztatnak. Nem mintha a románok között nem akadnának megfelelőbbek. Ezeket azonban éhizzel engedik, hogy elégedetlenségükből azután hasznot huzzanak. Az intellektuális munkanélküliek hada a rendbontás és felbomlás veszedelmes eleme az államban, sokkal veszélyesebb, mint a mezőgazdasági, vagy ipari munkanélküliek. A nemzeti munka védelméről szóló törvény a zsidók ellenállásának gránitjába ütközött.

Másrésztől igyekeznek a zsidók az ország vezető politikussait tisztátalan üzletekbe bevonnai és őket ezután kompromittálni, ugyanakkor pedig a nemzetközi kommunizmus révén politikailag készítenek elő hatalmukat. Nem igaz, az hogy Romániában nem volna komoly kommunista mozgalom. Számtalan összeszerkesztést, sejtet fedeztek fel, amelyek arról tanuskodnak, hogy jól irányított és szervezett kommunista akció van folyamatban. Ha ennek még sincsenek komoly kilátásai a sikerre, azzal magyarázható, hogy az ország lakosságának 80 százaléka a minden szocialista, vagy kommunista befolyással szemben álló parasztság alkotja, amely már eleve gyanakszik mindennel szemben, amit Oroszországból akarnak importálni. Régi közmondás tartja, hogy „mindenféle rossz Oroszországból jön.” Onnan zudult az országra a zsidó áradat is.

Az egyetlen veszedelem

Az előadó ezután a zsidóknak a népront mögött való mesterkedéseit fejtegette, majd konkluzióképpen megállapította, hogy a legnagyobb és talán az egyetlen veszedelmet az országra a judaizmus hatalmas ereje képviseli. Ez a veszély annál aggasztóbb, mint hogy a Romániában élő zsidók száma fantasztikusan nagy. Kétségtelen statisztikák szerint egymillió 800 ezer zsidó él az országban — valószínűleg csillagászati szám — 14 millió románnal szemben. Ugyanakkor Németország 60 millió lakosa mellett 600 ezer, Franciaország 40 millió lakója mellett 400 ezer és Olaszország 40 millió lakója mellett csupán 60 ezer zsidó él.

Mi is az a Palesztina

Mi a teendő? A kérdés megoldása rendkívül nehéz. Nagy számukra, teljesen indokolatlan jogaikra, hatalmas gazdasági és pénzügyi erejükre hivatkozva, a külföld által szemmel láthatóan támogatott zsidók hivatva érzik magukat arra, hogy uralják az országot. A nemzetközi judaizmus minden eszközzel egy nemzeti otthon, egy Palesztina megteremtésén dolgozik. Am a zsidó felfogásban Palesztina nem egy bizonyos országot, a föld valamely területén elhelyezett földrajzi egységet jelent. Palesztina számukra metafizikai elgondolás, amelyet a világ bármely országában valósággá lehet változtatni. Így csináltak Palesztinát Szovjetországban, már-már azon voltak, hogy Palesztinát teremtessenek Spanyolországból is.

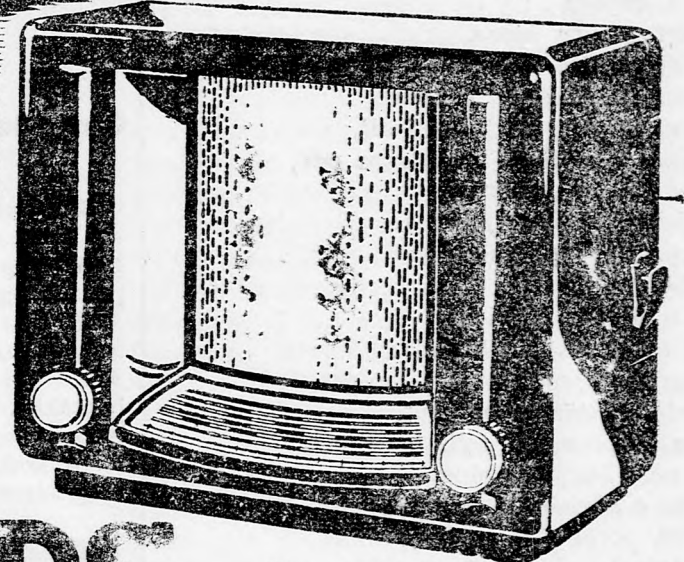

MATADOR MISTER X

SZENZÁCIO

Lei 9.250.-
váltoáramra.
Lei 10.100.-

egyenáramra és
váltoáramra.

- A magyarközönség részére egy szenzációs 4+1 lámpás superheterodyn - októdával és duodiode - triódával.
- Ujszerű konstrukció
- Rövid, - közép és hosszuhullámon.
- Nagy szelektivitás nagy hang-erősséggel.

PHILIPS RADIO

Az összes 1937-es

tipusu

rádiók

kaphatók az

ELECTRICA-nál

CLUJ. Calea Marechal Foch és Piața Unirii sarok

Bucurestii szemelték a jövőbeni Palesztina fővárosának. Ebből a stílusos és izléses bojár villákat rendre ordinár Blockhausokkal cserélik ki. A zsidóknak ezt a reményességét, hogy Románia határai között megteremthetik a maguk Palesztináját, azonnal össze kell törni. A zsidóknak tudniuk kell, hogy a románok hivatlan és nemkívánatos vendégeknek tekintik, hogy nem szeretik, nem tisztelik, csak eltűrik őket, hogy az országban való létük muld jelenség s hogy készen kell tartaniok podgyászukuk, hogy midőn megkapják az utasítást, menjenek.

A zsidókérdecs csak törvényes uton, kormányzati aktusok révén oldható meg. Az ország megmentése a judaizmus nagy veszedelmétől, egyetlen ember: Öfelség II. Károly király kezébe van letéve. Csak ő mondhatja ki a megváltó szót.

Aktív védelem kell

A keresztény nemzeti párt programja végleges megoldásokat fog hozni ebben a kérdésben. Addig is ideje volna, hogy az integrális nacionalizmus a passzív védelem állapotából átmenjen az aktív védelem helyzetébe. Mozgásba kell hoznunk nacionalizmusunkat. Nem pogromokra gondolok a zsidók, az ország ellenségei ellen. Sem zsinagóga-rombolásra, vagy egyesek megveretésére. Hasztalan volna ez is, amellett a belső bomlás impresszióját keltené és a zsidók éppen ezt akarják.

De mielőtt még a keresztény nemzeti párt programjának alkalmazására kerülne sor, szükség van néhány előkészítő intézkedésre. Néhányat megemlítek ezek közül:

1. Minden társadalmi kapcsolat megszüntetésére zsidók és románok között.
2. Egyetlen román se lépjen be valamely zsidó szolgálatába.

Meg kell győzni őt, hogy megalázás, szégyen és lealacsonyodás számukra, ezen or-

szág urai számára, hogy zsidóknál szolgáljanak.

3. A zsidó iparosok, kereskedők és szabadfoglalkozásúak bojkottálása.
4. A zsidók által kiadott könyvek és újságok bojkottálása.

A könyvkiadók és könyvkereskedők 90 százalékban zsidók, akik kizsákmányolják 95 százalékban a román irókat.

E javaslatok megvalósítására propaganda bizottság alakulna. Midőn ezt az általános atmoszférát sikerült megteremteni, nyugodtan nézhetünk elébe annak, hogy egy keresztény nemzeti kormány ráteszi a zsidókérdést egy radikális, teljes és végleges műtét asztalára. Így segítsen bennünket az Isten!

Leközlöttük Atanasiu urnak a volt miniszternek és volt szocialistának beszédét, mint mélyen és szomorúan jellemző körítet. Ez a beszéd csak újabb bizonyíték arra, milyen veszedelmes lelki metamorfózisokon ment keresztül az utóbbi évek során a román politikusoknak és intellektueleknek egy jelentős része. Ugyanazokat a szövegeket, amelyeket ezek a rétegek még néhány évvel ezelőtt, mint a demagógia türes fázisait visszautasították, ma mint megváltó eszméket hirdelnek.

Atanasiu urral természetesen nem bocsátkozunk vitába, hiszen az általa idézett történelmi reminiscenciák és statisztikai adatok annyira magukon viselik a hamisítás és tudatos ferdítés bélyegét, hogy azoknak cáfolata teljesen fölösleges. A romániai antiszemita-musnak sokszorosán átjátszott kártyái ezek az érvek, amelyekről már messziről látszik, hogy hamisak. Nem a mi, hanem a komoly román politikai tényezők és a kormányhatóságok feladata lenne, hogy ezzel a veszedelmes kutmérgezéssel szemben felvegyék végre a komoly küzdelmet.

öre rejtély...

rejtély is marad, hogy mi emberi szervezetnek tudatára, hogyan veszik hogyan válik önállóan kénytelen érzé meg belülről az igazságot. De annyi bizonyosság, hogy az idegrendszer-

egrendszerünk, ami az szabályozza, megbomlik, amikor és a bél, valamint a lépnek fel, amelynek áramok hoznak létre és enyvedésekben nyilvánul-

ai „Gastro D.”, amelyet hosszú kísérletek alapján ismernek el, a legedések eseteiben régi megbetegedéseknél a legbizonyos.

ó az ország minden drogériájában, vagy 130 lej utánvét mellett rtárában Bucuresti, Ca-

nné Dávidnak nevozi gersné közölte ba-vid rövidesen érkezik.

vita harcat az angol val, legyőzött és ha nem Cannesben, hát Simpsonnéval, hogy hibátlan legyen.

terében pedig a mo-gzavart angol birodolárára látható...

Gaetan

osába szállítják haza

Már tisztességes ve-a faragásokkal foglal-polgári esküvőt ju-ositani. A betegsége an hatalmasodott el szerkesztőségekben tant, amin emlékirat-ra. Vevő azonban nem k-ra, holott valószínű-riákat tartalmaz. Bu-szerelmi életéről. Most zhalt, jóbarátjai kezé-rat ügyét és állítólag k. Két ember ismeri-almát: Gaetan borbé-dsaszonya, akiknek a. A bucaresti lapok estét, utolsó akaratá-lába fogják hazaszál-

a lupeni zatainak

ise

gyezésére. között a lupeni zsidó egényedve a transzilvában bíznak, mely bizo-jejtkezni az elemi ca-ol kisemmitett zsidók-liskereskedőkről, tal-lik nem tudnak talpra-egisztenciájuk megte-ész zsidóság támogat-fel hívja a lupeni nő-ny embereket, hogy az a adakozzanak és az nea Femeior Ort. Isra-ra” címre elküldjék.

amos idősebb emberek-én ható természet-íz — reggel éhgyo-ral — nagyfontosság- hogy a bélműködés-önnny, így székletét-ánlják.

Romániai jiddis költőkből:

A kalapács*)

— Eliezer Stajnbarg —

Szomorú a világ, gyerekek, keserű az élet, nem lengi át derű, jer költő, példázattal cifrázott versed üditse derűre lelkiink:
„Történt, hogy Jojne kovács kalapácsa útni kezdé a vasat, melyet üllője oldalára a kovács helyezett és bizonyítami igyekezett, hogy a türelmü rósát terem, (izzó vas és kalapács közt régi szerelem van jelen).“
„Ne haragudj vas-komám — szólt a kovács kezében a szerszám, lásd be magad: ütném-e én a vasat, ha nem lennék eszköz csupán a kovács kezében?! és a kovács bizisten nem hibás, szegény fáradt, de, mit tétet, vasat üt, kalapál, kenyeret keres, ajtaja előtt kocsi áll, hajlott derékkal, orvoslásra vár, jó a kovács, reparál, klip-klap, kalapál, hegyről jövet léfele eltörött a kereke, de a ló sem hibás, azt teszi, mit bárki más: szegény ló egyebet, minthogy jár, nem tehet, jó a korbács, kergéji, ha nem húz, hát elveri, rossz a korbács, sühint, fáj, pöröl, pöröl a buta száj, lovát a kocsi vágja, a kocsi meg rossz gazdája... hosszú mese, nincs is vége, értsd és bocsájtásd meg hát végre, hisz a megértés — megbocsájtást jelent, — hallod a kis szemtelekt!
Pereg a vas és tüzet okád, kópé kalapács, mit ki nem talált, üt, ver, nyomorít és komaságról nyelvel itt, tanácsot ad: tőrjek, hallgassak, ne hallassam zokszavamat, mikor üllő és kalapács közt remegek, tűz szítja a lelketem, kim kinez, fájdit a pörölje, legalább szavam pörölje; rossz életem, keserűvem legalább szókkaal hadd perájjem!

Adler Hubert műfordítása

*)Eliezer Stajnbarg a legismertebb romániai jiddis költő. Cernautiban élt. Meghalt 1931-ben. A fenti vers: Der Hämmer un dusz stick ájzn cimmet a költő Mösulim című kötetében jelent meg a bucaresti „Sáalom Alejchem“ zsidó könyvkiadónál.

A fordító.

Királyok, akik a szívükre hallgatnak

A Neues Wiener Journal egyik legutóbbi száma érdekes, történelmi adatokkal dokumentált cikket közöl azokról az uralkodókról, akik a történelem folyamán házasságukkal és szerelmi regényeikkel kavarták fel koruk közvéleményét. A cikk adatai azt bizonyítják, hogy az emberi érzés, a szenvedély mindenek fölött dominál, nem ismer törvényt és nem tűr megszorítást. A szerelem mindig nagy hatóereje volt az emberi előrehaladásnak és Amor kísértésének a történelem legnagyobb figurái sem tudtak ellenállni. A felsorolás természetesen nem tökéletes és főleg boldog uralkodók szerelmi regényeit tartalmazza.

Valószínűleg sokan ismerik Jusztianusz bizánci császár szerelmi történetét. A császár, mely a világ legértékesebb törvénykezési kódexeit hagyta hátra, Teodorát vette el feleségül, aki a császári udvar egyik vadászának volt a lánya. A történelmi emlékek azt mutatják, hogy Teodora nemcsak szép, de nagyon okos asszony is volt, mert a törvényhozások tekintetében sok tanácsot adott az uralkodónak.

A világ egyik leghatalmasabb urakodója, Nagy Péter orosz cár 1723-ban feleségül vette barátját, Katarina Alexejevát. A császár halála után Katarina egyeduralmú cárnője maradt a birodalomnak és a történelmi események mutatják, hogy nem volt méltatlan uralkodó. Ugyancsak az orosz dinasztiában jegyzik fel II. Sándor érdekes esetét, aki feleségül vette Mihailovna Ekate-

rinát, holott nem volt királyi származású. Elszegényedett hivatalnok-hercegi családból származott.

VIII. Henrik angol király házasságai mint örökké emlékezetes példa marad meg a történelem számára. A király sok millió ember fölött uralkodott, de egyáltalában nem riadt vissza a rangon alóli házasságtól. Ötször nősült meg és mindannyiszor polgári családból. Miután elvált első feleségétől, Aragonisi Katalintól, feleségül vette Anna Boleyn-t, akit hamar megunt és le is fejeztette. Ugyanez volt a sorsa Jeana Sevmournak, majd később Anna de Clevenak és Katarine Howardnak. Utolsó felesége Parr Katalin volt.

A nyugati országokban soha sem voltak ritkák az ilyen házasságok. A múlt században VII. Frigyes dán király vette el feleségül Cristian Lujza Rasmussen varrólányt, akit később bárónői rangra emelt. III. Vilmos porosz császár felesége halála után feleségül

vette Harrach Augusta bárónőt. II. Viktor Emánuel olasz király államérdekből Adalaide főhercegnőt vette feleségül, de ennek halála után gyermekkori szerelmét, Rosina Vercelanót vette nőül, akit grófnővé nevezett ki.

XIV. Lajos, a napkirály is sokat szenvedett szerelmei miatt. 1653-ban Párizsba érkezett Maria Mancini, a szép olasz asszony, akibe a király beleszeretett. Házassági terve azonban meghiúsultak, mert Mazarin miniszterelnök a leghatározottabban ellenezte ezt.

Még egész sereg esetet lehet felsorolni, elsősorban a habsburgi dinasztia házasságairól. Ismeretes Salvator János főherceg esete, aki később Orth János nevet vett fel. Karl Ferdinand főherceg Leopoldine Wölflinget vette feleségül, de Ernő, Ferdinand Henrik, Ferenc Ferdinand trónörökös és még számosan követték inkább szerelmük hívását, mint az uralkodó dinasztia érdekeit.

Hétfőn hirdetnek ítéletet a Grosz-Cagero ügyben

Grosz Jenő lefoglalt egymillióhatszázezer lejének a zár alóli való feloldását kérte a törvényezéktől

Bucuresti, december 11. (Az Uj Kelet tud.) Az ifjovi törvényeséken tegnap mindvégig izzó hangulatban folytatták a Grosz-Cagero per főtárgyalását. Ismét kihallgatták Grosz Jenőt, aki egyre azt hangoztatta, hogy semmilyen hamisítást nem követett el. Védekezésének igazolásul rámutatott arra, hogyan kapták a kivitelt engedélyeket és hogy milyen szerepet játszott az Importörök Blokkja. A kompenzációs ügyletekkel kapcsolatban hangsúlyozta, hogy a Banca Nationalat

semmi károsodás nem érte. Eppen ezért kérte a tulajdonát képező lefoglalt egymillióhatszázezer lejnek a zár alóli való feloldását, mivel ezt a pénzt nem lehet corpus delictinek tekinteni és a Banca Nationala sem tarthat igényt rá. Az ügyész és a Banca Nationala képviselője élénken tiltakoztak a feloldás ellen. A törvényezék a késő déli órákban rekesztette be a tárgyalást és az ítélet kihirdetését hétfőre halasztották.

Karácsonyra

a legnagyobb választékok, a legjobb minőségeket, a leggyelmelebb kiszolgálást a szokásos olcsó leszállítotti

karácsonyi árakon ezidén is

HELLER & MOLNÁR

divatruházában Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 15.

Samsonovici tábornok a lengyel miniszterelnöknél, hadügyminiszternél és Beck külügyminiszternél tett látogatást

Varsó, december 11. (Rador.) Samsonovici tábornok román vezérkari főnök tegnap Skladkowski miniszterelnököt, Kasprzycki tábornok hadügyminisztert, Beck külügyminisztert és Stachiewicz tábornok vezérkari főnököt kereste fel. Délben megkoszoruzta az ismeretlen katona sírját, ahol díszőrség tisztegett, mialatt a zenekar a román és lengyel nemzeti himnuszokat intorálta. Utána a tábornok beirta nevét az elnöki palota vendégbökönyvébe.

Délben a lengyel vezérkari főnök adott ebé-

det Samsonovici tiszteletére, majd este a hadügyminisztérium vacsoráján vett részt a tábornok. Ez alkalommal a lengyel vezérkari főnök felszólalt és rámutatott arra, hogy a lengyel-román kölcsönös kapcsolatok alapjai nem változtak semmiken, amióta Ferdinand király és Pilsudski annak alapjait megvetették. Samsonovici tábornok válaszában meghatottan mondott köszönetet a meleg fogadtatásáért és Moscicki elnökre, valamint Rydz-Smigly marsallra emelte poharát.

RÁDIÓ MŰSOR

Szombát, december 12.

Bucuresti, 6.50: Torna, zene, előadás, hírek. 13.15: Rádiózenekar. 18.15: Katonazene, előadás. 19.10: Operettlemezek. 19.30: Táncczene. 20.40: Anghel Viorica énekel. 21.10: Kis rádiózenekar. 22.45: Híres tánczenekarok lemezei. 24: Vendéglői zene. Budapest I. 7.45: Torna, lemezek, étnend. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Előadás. 13.05: Katonazene. 13.30: Hírek. 14.30: Hang-

lemezek. 15.40: Hírek. 17.15: Mesék. 17.45: Hírek, hárfakettős. 19.05: Látogatás a képzőművészeti főiskola műtermében. 19.45: Magyar nóták, csevegés. 21.10: Rádiógyveleg Bécsből. 22.40: A válogatott magyar-olasz ökölvívó mérkőzés közvetítése. 23.15: Hírek, szalonzene. 24.30: Jazz zene. 1.05: Hírek. Budapest II. 19.05: Hanglemezek. 19.45: Mezőgazdasági felőra. 20.15: Előadás. 21.15: Hírek.

— Időjárásjelentés. Csökkenő légnyomás, felhős ég, enyhe szél dél felől. Nedves ködösség.

Ne elégedjék meg a máig használt hárszergyári készítményekkel

Vegyen egyszer a:

Les Créations „N. H. B.” márkájú **PUDER, KÖLNIVIZ, ARC-, SZAJFESTÉK és PARFÖMBÖL**

Ha össze fogja hasonlítani, meg lesz lépve ezek felsőbbrendűségétől. Hosszu évek tudományos kísérletezései az illatszergyártás művészetének terén tették tökéletessé a

Készítmények. Kérje teljes bizalommal a legjobb drogériákban, gyógyszerárakban és illatszertárakban. A nagy beszerzési forrás: N. H. Balhazar, Bucuresti, Str. Selari No. 7. A kis beszerzési forrás: N. H. Balhazar, Bucuresti, Str. Selari 7.

— A bandita anyja fiáért. Bacauból jelentik: Coroiu rablóvezér anyja kétségbeesett hangu kérvényben kért kegyelmet a királytól fia számára.

— Hamis repülőbélgyéget gyártanak egyik határmenti városban. Bucurestiből jelentik: Egyik határmenti város rendőrsége megállapította, hogy a határon túl levő szomszédos városban román repülő segélybélgyéket hamisítanak, amelyet Romániába csempészve, olcsón árúsítanak.

— Csak december 15-ig lehet kérni ezévi exportkvótát. Bucurestiből jelentik: A külkereskedelmi rendszabályozó hivatal az összes exportörök tudomására hozza, hogy a kvóta, szuprakvóta és kvótaemelési kéréseket csak december 15-ig iktatják be és ettől fogva 1936 december 31-ig csak az 1937 első harmadára vonatkozó kéréseket fogadják el.

— A politéchnikumokhoz esatolják a mezőgazdasági akadémiákat. Bucurestiből jelentik: A Curenul szerint a kormányának szándékában áll a mezőgazdasági akadémiákat az egész országban a politéchnikumokhoz csatolni.

Thomas Mann: József Egyiptomban. A Nobel-díjas nagy német író új regényét az egész művelt világ nagy érdeklődéssel várta. Ez az új mű folytatása a nagy József-sorozatnak, azonban önmagában is teljes egész. Egy roppant kaland, egy sokezer éves tragikomédia regénye: József és Potifárné kalandjának megdöbbenően elmélyített és egyben mitológikus magasságokba emelt története. Ahogy az eladott rabszolgából a gyermek és hatalmas Potifár udvarmestere lesz, ahogy évek során át egyre lángolóbbá érik iránta ura szerelemmismérő felelőseinek szenvedélye és ahogy a tiszta ifju elbukik a szenvedély forgatagában: olyan örök jelentésű történet, amelyet érdemes volt kiemelni a bibliai szűkszavuságából, s varázsos és mely modern és örök regénnyé tágitani. A hatszázoldalas hatalmas kötet, amely Sárközi György fordításában az Athenaeumnál most jelent meg, önmagában is egységes és önálló remekmű, egyben befejezője a Thomas Mann triológiának (Jákob kötvé 158 lej, József kötvé 158 lej). József Egyiptomban füve 211 lej, vászonkötésben külföldi portóval, taxával együtt 268 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagénál Cluj. Kérje az Athenaeum újdonságainak teljes jegyzékét.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

S. H., Halmeu. Az ügyet az illetékes hadkiegészítőnél kell rendezni. Talán sikerül. E. E., Sighisoara. A kért címet levelezőlapon elküldtük.

Frankfurter vall

Az elmeszák

Chur, december 11. A gyűlésének koraán tegnap vádolt Frankfurter Dáv zsufolt terem izgatott és ben kíséerte figyelemmel mását, különösen an beszélt.

Frankfurter elmondott a kapun, majd amikor a ködös kapu a csengőjele lépcsőn. Amikor a Gustloff lakása előtt tal Részvétet érzett az ass egy pillanattal arra fordul.

Frankfurter m'Érenyletről

— De nem térhettem ja a bírának Frank megkérdezte tőlem, mi megmondottam, hogy beszélni. Gustloffné ura vezetett, ahol magamra székre, kalapomat a div volvert pedi, amit még tem, felöltöm jobb zse Igly vártam körülbelül ó szomszéd szobában Gust Hallottam, amikor a tel vakat mondotta: „Ez készüllünk, ezekkel a dis voltam benne biztos, de Gustloff „disznó zsidók Emiatt igen felindultam. — Mialatt egyedül volt ban: körülnéztem ott, a képét és a Hitler által tört, amely az iróasztal Hábózásom utolsó nyom

— Amikor Gutsloff be rántottam revolveremet, süttöttem. A fegyver elős dott. Gutsloff csodálkozó lépett, mire én két lép és három vagy négyszer veremet. Gutsloff egyetl össze, én pedig az ebéd resztül a lépcsőre rohan is megakadályozhatott resztül kijutottam az u hadba értem, berohantá pun, megkerültem a ká tam, ahol magas volt t got akartam elkövetni hozzá a bátorságom. U tem, céltalanul bolyo rendőrségre mentem, a gam.

— Először öngyilkos jezte be vallomását a később gondoltam arra szocialista meggyilkol az egész rendszeren. N annak, hogy továbbra tudtam volna alkotni se kileg nyomorék vagyok

Frankfurter Dávid ké zése után az iratok f sor. Az iratok részlete furter családjának tör tanulóéveit, végül beteg történetét. Több orvosi olvasták dr Jeger chur Frankfurter letartóztatá let szerint Frankfurter rövidült, számos sebbel csontgennyesedésből kel ben a szükségessé vált sok nyomai. Dr. Schmi állapította, hogy Frank nem teljesen süket, be

Karácsonyi zongorák

legszebb, legértékesebb

ZONGORAPIANÓ

Nagy választékban kákbán

TRISKA

Str. Saguna 14. javítást, politurozást mellett vállal.

Frankfurter David drámai vallomása a davosi merényletről

Az elmeszkértő véleménye szerint Frankfurter nem teljesen beszámítható

Chur, december 11. A Frankfurter per tárgyalásán koraán tegnap tovább folytatták a vádlott Frankfurter Dávid kihallgatását. A zsúfolt terem izgatott és visszafojtott csendben kísérte figyelemmel Frankfurter vallomását, különösen amikor a merényletről beszélt.

Frankfurter elmondotta, hogy becsengetett a kapun, majd amikor az automatikusan működő kapu a csengőjelre kinyílt, felment a lépcsőn. Amikor a második emeletre ért, Gustloff lakása előtt találta annak feleségét. Résztvétel érzett az asszonnyal szemben és egy pillanatra arra gondolt, hogy visszafordul.

Frankfurter Dávid vallomása a merényletről

— De nem térhettem már vissza — mondta a bírának Frankfurter —, az asszony megkérdezte tőlem, mi járban vagyok, mire megmondtam, hogy Gustloff ural akarok beszélni. Gustloffné urának dolgozószobájába vezetett, ahol magamra hagyott. Leültem egy székre, kalapomat a díványra tettem, a revolvert pedi, amit még Bernben megtöltöttem, felötöltem jobb zsebembe süllyesztettem. Így vártam körülbelül öt percet; miközben a szomszéd szobában Gustloff telefonon beszélt. Hallottam, amikor a telefonba ezeket a szavakat mondotta: „Ezekkel majd csak elkészülünk, ezekkel a disznó kutyákkal”. Nem voltam benne biztos, de úgy rémlett, mintha Gustloff „disznó zsidókat” mondott volna. Emiatt igen felindultam.

— Mialatt egyedül voltam Gustloff szobájában: körülnéztem ott, láttam a falon Hitler képét és a Hitler által adományozott díszpártit, amely az íróasztal fölött lógott a falon. Habozásom utolsó nyomai is eltűntek.

Négy revolverlövés

— Amikor Gustloff belépett, felálltam: rántottam revolveremet a zseemből és rácsütöttem. A fegyver először csütörtököt mondott. Gustloff csodálkozó arcot vágott, felém lépett, mire én két lépést tettem hátrafelé és három vagy négyszer rácsütöttem a revolveremmel. Gustloff egyetlen jászó nélkül esett össze, én pedig az ebédión és a folyosón keresztül a lépcsőre rohantam és mielőtt bárki is megakadályozhatott volna: a kapun keresztül kijutottam az utcára. Amikor a szabadba értem, berohantam a legközelebbi kapun, megkerültem a kaput, a kertbe jutottam, ahol magas volt hó és ott öngyilkosságot akartam elkövetni, hiányzott azonban hozzám a bátorságom. Újból az utcára mentem, céltalanul bolyongtam, míg végül a rendőrségre mentem, ahol feljelentettem magam.

— Először öngyilkos akartam lenni — fejezte be vallomását Frankfurter. — Csak később gondoltam arra, hogy egy nemzeti szocialista meggyilkolásával bosszút álljak az egész rendszeren. Nem volt semmi célja annak, hogy továbbra éljek, hiszen sohase tudtam volna alkotni semmit. Testileg és lelkiileg nyomorék vagyok...

Frankfurter Dávid kihallgatásának befejezése után az iratok felolvasására került a sor. Az iratok részletesen ismertették Frankfurter családjának történetét, a fiatal diák tanulóéveit, végül betegségének kronológikus történetét. Több orvosi bizonyítvány után felolvasták dr. Jeger churi orvos leletét, amely Frankfurter letartóztatása után készült. A lelet szerint Frankfurter bal felsőcombja megrovíduült, számos sebhely van testén, részben csontgennyesedéssel keletkezett fistulák, részben a szükségessé vált operatív beavatkozások nyomai. Dr. Schmidt fülspecialista megállapította, hogy Frankfurter jobbfüllére csaknem teljesen süket, balfüllére pedig nagyot-

hall, azonkívül bronchialis asztmában is szenved.

Frankfurter szállásadójának vallomása

A bíróságon felolvasták az iratok között Steffen Lila asszonynak, Frankfurter berni szállásadójának a rendőrség előtt tett vallomását.

— Frankfurter — mondotta Steffen asszony — sokat panaszkodott fejfájásról és minden jel szerint súlyosan beteg volt. A németországi zsidó kérdés a könnyelig izgatta és gyakran esett melankólikus hangulatba emiatt.

Az elmeorvosi szakvélemény

Végül a törvényszéki elmeorvos-szakértőnek véleményét olvasták fel. Az elmeorvosi szakvélemény szerint Frankfurter cselekedete nem külső behatásokra, mint felbujtás, vagy izgalmas olvasmány hatása, vezethető vissza, hanem súlyos belső lelki konfliktusra. „Frankfurter — mondja a szakvélemény — azt a revolvert, amit azért szerzett, hogy saját magát megölje, egy adott pillanatban a zsidó népet ért megalázás elleni tiltakozásul, népeinek egyik nagy ellenségére irányította.

APIOLINA CHAPOTEAUT

(Nem tévesztendő össze Apioiul-ai)
Meggiszteti a periodikus fájdalmakat
Helyrehozza és szabályozza a havihaj folyamatát
Laboratoire de Pharmacologie Générale - Paris

APIOLINA

Kapható a gyógyszerárakban és drogeriákban

Ha történetesen nem lett volna kéznél a nemzeti szocializmus — zsidókérdés problémája, úgy a lelki felszabadulásra való törekvés valamilyen más megoldást kellett volna keresni.

Az orvosi szakvélemény végül is azzal fejeződik be, hogy Frankfurternek alkaltilag gyenge idegrendszere van és az ezzel kapcsolatos lelki mechanizmusa révén csak korlátozottan beszámítható.

Bombamerénylet a zürichi esdőttemplom ellen

Zürich, december 11. Tegnap este féltizenegy óra tájban a löwenstrassei zsinagóga egyik földszintes ablakában egy bomba robbant fel. A robbanás következtében a zsinagóga összes ablakai összetörttek, valamint a környező épületek ablakablái is. A hatóságok feltevése szerint a bombát nemzeti szocialisták helyezték el a zsinagóga ablakában a Frankfurter-pör tárgyalásával kapcsolatban.

a halott férfi mellett hányás nyomai voltak láthatók. Az asztalon káposzta maradvék volt egy edényben. Eddig azonban nem sikerült megállapítani, hogy esetleg ételmérgezés okozta-e halálukat. A nyomozó közegek abból a tényből, hogy a lakásban égett a petróleumlámpa, arra következtettek, hogy a hordár és feleségét nem álmukban érthette a halál.

Kihallgatták a szomszédokat, akik közül többen azt vallották, hogy Corchesék tudomásuk szerint este otthon voltak és nem látták őket később sem eltávozni a lakásból. Valószínű, hogy éjszaka is otthon tartózkodtak, mivel a petróleumlámpa a kora délutáni órákban, amikor a holttestekre bukkantak, még égett. Lehetséges, hogy a házaspár le sem feküdt, hanem vagy mérgezés következtében haltak meg, ha pedig bünténynek estek áldozatuk, akkor minden valószínűség szerint a gyilkosság még az esti órákban történt. Tehát lefekvés előtt. A hullákat azonban beszállították a törvényszék bonctani intézetébe. A nyomozás a legteljesebb körűt intéssel lázasan folyik, mert az eddigi adatokból még körvonalaiban sem lehet tudni: gyilkosság, vagy pedig ételmérgezés történt-e?

Select Mozgó Eladó kísértet

RENE CLAIRE ellenállhatatlan humoru vigjátéka, fészerepekben:

Jean Parker, Robert Donat

Műsoron kívül hangos hirdető!

Műsoron kívül hangos hirdető!

Ardeali politikusokat fognak ki-nevezni az egyes minisztériumokba, szakértő államtitkároknak

Dinu Bratianu és Tatarescu tanácskozásai

Bucuresti, december 11. Csütörtök este Dinu Bratianu pártelnök lakásán kellett volna megtartaniok a kormány tagjainak rendes havi értekezését. Ezt elhalasztották és csak a pártelnök és Tatarescu miniszterelnök folytattak eszmecsere-t a politikai helyzetéről. A Curenul szerint a kormányelnök kifejtette kormányzasi programját a parlamenti ülészek utolsó évére és különösen a hadsereg felszerelésére vonatkozó terveit, valamint az ország gazdasági fellendítésére teendő lépéseket részletezte. Tatarescu ismertette az ardeali és banati többségiek kívánásait és igényeit arra nézve, hogy azokban a minisztériumokban, ahol szakértő államtitkárok mű-

ködnek, a csatolt területekről származó politikusokat nevezzenek ki. A pártelnök kijelentette, hogy ezt a kívánságot figyelembe kell venni. Végül a H-csoport kéreseit vitatták meg, mely a hadsereg felszerelésének előtérbe helyezésére és az ardeali iparágak nacionalizálására vonatkozó követelésekre szorítkozik.

Ugyanebben az időpontban Inculat lakásán Djuvara, Valer Pop, Nistor, Negura, Bärca és Bentoiu miniszterek ült: össze és megtárgyalták a sajtótörvényt, a miniszteri felelősség megállapítására és az állami javak védelmére vonatkozó terveket. A javaslatokon kisebb módosításokat eszközölték.

Egy házaspár hullájára bukkantak Clujon a Banatului ucca 123. számú házban

Gyilkosság, öngyilkosság, vagy ételmérgezés áldozata lett a munkásházaspár?

Cluj, december 11. (Az Uj Kelet tud.) Titokzatos ügy foglalkoztatja tegnap óta a cluj rendőrség bünyügyi osztályát. Tegnap kora délután Cluj külvárosában, a str. Banatului 123. számú házban egyik szegényes lakásában a szomszédok holtan találták Corches Ioan negyvennyolc éves hordár és 43 éves feleségét.

Az egyik szomszédnak feltűnt, hogy Corchesék, akik koránkelő emberek, még a késő délutáni órákban sem mutatkoznak, annak ellenére, hogy Corches és felesége, aki házakhoz járt mosni, máskor szinte hajnalban távoztak el hazulról. Az egyik szomszéd bekopogott a lakás ajtaján és miután senki nem válaszolt a kopogásra, zörgetni kezdte az ablakot és nevéüket kiáltozta. Mikor ez a kísértés is si-

kertelen volt, fellármázta a ház többi lakóit, akik együttesen neki vetették magukat az ajtónak, amelyet így sikerült kinyitniok. A lakásba érve rémülten látták, hogy a hordár az ágy mellett, a felesége pedig az ágyon élettelenül feksziknek.

Egyikük azonnal értesítette a központi rendőrséget, ahonnan dr. Drăghiciu, a bünyügyi osztály igazgatója, Oana komisszár és Hossu városi tisztiorvos szállottak ki a helyszínre. A hatóságok emberek nyomok után kutattak a szegényes lakásban, hogy megállapítsák a szerencsétlen házaspár halálának körülményeit. Hossu dr. városi tisztiorvos pedig a hullák megvizsgálásához látott. Első pillanatban az a gyanu merült fel, hogy a Corches házaspár halálát esetleg mérgezés okozta, mert

A megoldott angol válság

Az angol józanság és az angol fair play teljes diadalt aratott abban a súlyos alkotmányválságban, amely tegnap VIII. Edward király lemondásával ért véget.

Annak ellenére, hogy az angol világbirodalom legvitálisabb érdekei és az angol demokrácia legfőbb biztositékai forogtak kockán a lezajlott válságban: az érdekeit felek — király és kormány — a leghiggadtabb, a legszolidab, csupán a nép legmagasabb érdekeit szemelött tartó magatartást tanusították.

A rendkívül szimpatikus király, akinek magatartása szinte a legendák királyainak emlékeztétét idézte fel, mindvégig úgy tárgyalt miniszterelnökével, mintha nem is akaratlan ellenfelel, hanem valami bölcs, öreg, jóindulatu tanácsadójaival állott volna szemben.

Ez a kölcsönösen nobilis hang és hangulat tette lehetővé, hogy a válság győzők és legyőzöttek nélkül oldódhatott meg, — hogy ugyszólván mindkét fél győztesen került ki az alkotmányos küzdelemből.

Az egyik fél — a király — ura maradt a maga magánemberi önrendelkezési jogának, amelyhez egyéni boldogságát kötötte — a másik fél: a kormány, ura maradt az alkotmány betűinek, mely nem ismeri, vagy nem ismeri el a különben nagyon is tiszteletreméltó magánemberi jogokat.

Ilyen előkelő és nemes magatartások küzdelemből a monarchikus elv érhető öröktelenséggel került ki a trón folytonosság, a dinasztia iránti szeretet nem szenvedhetett csorbát.

Es bizonyos, hogy a lemondott VIII. Edward király emlékét az angol nép minden osztálya azzal a melegséggel, azzal a szeretettel fogja megőrizni, amelyet ez a szeretetre méltó, közvetlen, izig-vérig demokratikus egyéniség valóban megérdemel.

Az alkotmányos válság lezajlása körül a legkevésbé szimpatikus szerep kéréségkivül Baldwin miniszterelnökre hárult, aki minden látszólagos, papírfomaszerinti győzelme ellenére tulajdonképpen — legyőzött fél, mert az angol nép szíve nem érte dobant és dobban hangosan, hanem a trónjáról leköszönt királyért.

Angliában győzött az alkotmány betűje, de ez korántsem jelenti azt, hogy érzelmi vonatkozásban nem a királynak volt igazsága. Igaza volt s ha vannak szempontok, amelyek ezt az igazságot nem ismerték, mert nem ismerhették el, ez semmit sem von le a király, se pedig Baldwin emberi nemességének minden kétségen kívül álló időtállóságából.

Karácsonyra

legszebb, legértékesebb ajándék egy

Zongora, vagy pianinó

Nagy választékban kapható legjobb márkákban olesón

TRISKA cégnél

Str. Saguna 14. Szakszerű hangolást, javítást, politturozást, szállítást garancia mellett vállal. Telefon: 4-19.

maig használt illatszertényekkel

H. B. márkájú NIVIZ, ARC., és PARFÖMBÖL

litani, meg lesz leppe től. Hosszu évek tudó az illatszertények müttek tökéletesekké a

tions NHB

na a legjobb drogeriákban és illatszertárakban.

N. H. Balhazar, Bucuresti, Str. Selari 7.

háért. Bacauból jelenanya kétségbeesett meggyelmet a királytól

get gyártanak egyik Bucurestiből jelentik: rendőrsége megállítul levő szomszédossegélyblyegeket hamomániába csempészve,

ig lehet kérni ezévtől jelentik: A küllálozó hivatal az összadására hozza, hogy a kvótamelési kéreseg liktatják be és ettől-ig csak az 1937 első kéresekert fogad-

khoz csatolják a me- a. Bucurestiből jelen a kormányának szánsasági akadémiákat az technikumokhoz csa-

sef Egyiptomban. A író új regényét az y érdeklődéssel várja. a a nagy József-soró- ában is teljes egész. gy sokszor éves trasef és Potifárné ka- as elmélyített és egy- saságokba emelt tör- rabszolgából a gyen- r udvarmestere lesz. gyre lángolóbbá érik mismerő feleségének tiszta ifju elbukik a : olyan örök jelenté- bemes volt kiemelni a : s varázsos és mély é tágítai. A hatszáz- tet, amely Sárközi Athenreunnál most is egységes és önálló zője a Thomas Mann ötte 158 lej, József Egyiptomban füleve külföldi portóval minden könyvkereske- Cluj. Kérje az Aihe- eljes jegyzékét.

ESZTŐR ETEK

gyet az illetékes had- ni. Talán sikerül. kért címet levelező-

SPORT

A műkorcsolyázó bajnokság Brasovban, a gyorskorcsolyázó bajnokság Clujon lesz

Silviu Dragomir professzor a korcsolyaszövetség elnöke

Cluj, december 11. (Az Uj Kelet tud.) A romániai korcsolyázó szövetség pár nappal ezelőtt tartotta Bucurestiben közgyűlését, amelyen megválasztották, illetve kiegészítették a központi vezetőséget, majd kinevezték az egyes kerületek elnökeit. A korcsolyázó szövetség vezérkarának egy részét az OETR nevezte ki. Ezek: Elnök Silviu Dragomir egyetemi tanár, tagok: Cornel Angelotti, Nemes Aurel és Hirsch Elemér dr. A közgyűlés által választott tagok: Hermann Fabritius dr, Huza Alexandru dr, Somodi András dr és Somodi István dr. Póttagok: Ilie Ciurel dr és Victor Hodos. Az egyes kerületek élére a következőket nevezték ki: Rudy Schmettau Bucuresti, Helmut Graef Brasov, Alex. Voitschi Cernauti és Nemes Aurel dr Cluj. A közgyűlés végül elhatározta, hogy az idei műkorcsolyázó bajnokság versenyeit Brasovban, a gyorskorcsolyázó bajnokság versenyeit pedig Clujon rendezik.

Kisorsolták a jég-hokki nemzeti bajnokság mérkőzéseit

December 31-én kezdődik a bajnokság

Bucuresti, december 11. (Az Uj Kelet tud.) A jég-hokki szövetség megejtette az idei első ízben lejárásra kerülő nemzeti bajnokság küzdelmének sorsolását. Eszerint a bajnoki küzdelemben, amint arról szó volt, a következő egyesületek vesznek részt: Telefon Club és HC Bragadiru Bucuresti, Dragos Voda és Jahn Cernauti, Universitatea Cluj és CS Mercuria Ciuc. A kisorsolt bajnoki küzdelem december 31-én kezdődik és annak programja a következő:

- December 31. CS Ciuc—Universitatea Ciuc.
- Január 2. Jahn—Bragadiru és Dragos Voda—U Cernautiban.
- Január 3. Dragos Voda—Bragadiru és Jahn—U Cernautiban.
- Január 6. Jahn—Telefon Club és Dragos Voda—CS Ciuc Cernautiban.
- Január 7. Dragos Voda—Telefon Club és Jahn—CS Ciuc Cernautiban.
- Január 10. Universitatea—Telefon Club Clujon, Jahn—Dragos Voda Cernautiban.
- Január 12. CS Ciuc—Telefon Club Ciuc.
- Január 15. U—Dragos Voda Clujon, CS Ciuc—Jahn Ciuc.
- Január 17. CS Ciuc—Dragos Voda Ciuc, U—Jahn Clujon.
- Január 23. U—Bragadiru Clujon.
- Január 24. Dragos Voda—Jahn Cernautiban.
- Január 25. CS Ciuc—Bragadiru Ciuc.
- Január 30. Bragadiru—Telefon Club Bucurestiben.
- Január 31. Bragadiru—U és Telefon Club—CS Ciuc Bucurestiben.
- Február 1. Bragadiru—CS Ciuc és Telefon Club—U Bucurestiben.
- Február 6. Bragadiru—Jahn és Telefon Club—Dragos Voda Bucurestiben.
- Február 7. Bragadiru—Dragos Voda és Telefon Club—Jahn Bucurestiben, U—CS Ciuc Clujon.
- Február 9. Bragadiru—Telefon Club Bucurestiben.

December 16-án sorsolják ki a Nyugati Liga bajnokságát

Cluj, december 11. (Az Uj Kelet tud.) Mint arról megemlékeztünk, a Nyugati jég-hokki liga elnöke az OETR Buteanu dr-t, az ismert kitudó cluji sportembert nevezte ki. A Nyugati liga tegnap este tartotta alakuló ülését az új elnök vezetése mellett. A vezetőségbe Nemes Aurel dr, Hirsch Elemér dr, Somodi István dr és Szucs Elemér dr-t választották be. Póttagok: Dalea Virgil, Giurgiu Ghita, Székely Zoltán és Lörinczy. A Nyugati liga december 16-i ülésén sorsolja ki a liga jég-hokki bajnokságának küzdelmét, amely dátumig az egyesületek felvétel iránti kéréseiket beadhatják.

A szezon első vívőversenyét a cluji atléták klubja vasárnap rendezi. A verseny, amelyen az összes cluji vívók indulhatnak, vasárnap reggel 9 órakor kezdődik a katolikus gimnázium tornatermében. Nevezni szombaton este 7 óráig dr Biró gyógyasztárban lehet. Nevezési díj 20 lej, mindkét fegyvernemre 30 lej.

Az Ön egészségének őre

a kellemesen illatosított

SENLASLO

(Szt. László)

fertőtlenítő toalettiszappan és az antiszeptikus

DENTONAL fogpaszta

ÜDIT, FEHERIT, FERTŐTLENT.

KÖZGAZDASÁG

Kétféle módon fogják lejre átszámítani a valutabiztosításokat

A valutabiztosítások kötelező lejre való átszámítása ügyében a kormány megbízásából bizottság dolgozik, amely törvénytervezetet készít elő. A tervezetből annyi szivárgott ki eddig, hogy az átszámításnál két kalkulációs bázis vesznék alapul. Nagyobb kedvezményt fog kapni az átszámításnál az a biztosított fél, aki a kötvényére a devizamegkötések életbeléptetése előtt szabad devizában és hosszabb időn keresztül teljesített díjfizetéseket, míg azok a biztosított felek, akik rövidebb ideje teljesítettek fizetéseket, alacsonyabb átszámítási kulcs mellett fogják megkapni lejre szóló kötvényeiket. Nem kell mondanunk, hogy a fenti szük-szavu értesülés távolról sem elegendő ahhoz,

hogy számot vessünk a készülő törvény kihatásával. Az érdekelt biztosított felek aggodalommal várják a törvénytervezetre vonatkozó kimerítőbb híreket, mivel elképzelhetetlenek és méltánytalanok tartották azt a megoldást, hogy amikor a biztosítási díjakat hosszabb időn keresztül magas valutaformalmi dollárkursus mellett fizették, akkor az esedékessé vált biztosításokat mai hivatalos kursuson, felár nélkül kapják meg. Az az értesülés, hogy a kormány a törvénytervezetben az átszámítási kulcsot attól a kurzustól tette függővé, amely mellett a biztosított fél a díjfizetést eszközölte, mindenesere némileg megnyugatólag hat.

Lengyelország kisorsítja Palesztinából a román állatkivitel. Az utóbbi időben Lengyelország nagy erőfeszítéseket tesz, hogy a keleti piacot elhódítsa, ami a román exportörök körében érthető aggodalmat kelt. A napokban 563 lengyel szarvasmarha érkezett a constantai kikötőbe, melyek közül 406 darabot Görögországba és 130 darabot Palesztinába szállítanak. Főleg Görögországban sikerült a lengyelnek új piacokat hódítani maguknak, természetesen a romániai export hátrányára. A lengyel állatkivitel görögországi sikereit nagyban elősegíti az a fizetési egyezmény, amely a két állam között fennáll és amelynek értelmében a lengyel exportöröknek nem kell azokkal a devizanehezégekkel megküzdeniük, amelyek a román állatportort guzsbakotik. Még sulyosabban esik latba számunkra a palesztinai piac elidegenítése, amely egyik legjobb felvevőpiaca volt a közelkeletre irányuló román állatkivitelnek.

Módosítják a kompenzációs árukat. A kereskedelmi minisztérium foglalkozik a kompenzációs A) és B) listák módosításának kérdésével. Hírek szerint az A) listára újabb exportcikkek fognak felvenni, így napraforgóolajat, halat, halikrákat és népiiparművészeti tárgyakat. Ugyanakkor a B) listáról levesznek több olyan importcikket, amelyekben túlzottan nagy volt a behozatal, mint például gumicsövekben. Az A) listáról törölni fogják egyben azokat az árujajtákat, amelyekből nem tudunk exportot kibonyolítani. Ide tartoznak az autópompák és galvanizált kauszucikkek. A módosításokat a kormány gazdasági tanácsának legközelebbi értekezletén vitatják meg.

A bucaresti gabonafőzsdén legutóbb a következő árfolyamokat jegyezték: 77 kg-os 5 százalékos ujuza 470 lej ab malom Bucuresti; ujuza 77 kg-os 1 százalékos 440 lej ab vagon Oltenița; ujuza 79 kg-os 2 százalékos 440 lej ab vagon Smărdioasa; 77 kg-os 3-4 százalékos 440 lej ab vagon Alexandria; rozs 70 kg-os 4-5 százalékos 335 lej ab vagon Bucuresti; árpa 58 kg-os 320 lej ab vagon R. Sărat; tengeri 15 százalékos nedvességgel 3 százalékos 275 lej bordo Calaras; egészséges tengeri 235 lej ab vagon Târnavele.

Fizetéképtelenség a cipőszakmában. Corso brasovi cipőáruház 929.465 lej passzívával lényezeregyezséget kért. Felajánl 10 félévi részletben 4% kamatozással fizetendő 40%-os kvótát. Főbb hitelzők: Alfa Arad 8268 lej, Eterna Oradea 45.503 lej, Farkas Eugen Brasov 12.000 lej; M. Faur Oradea 57.554 lej.

Fekete Miksa Oradea 42.383 lej, Fortuna S. Eschenazi Bucuresti 11.282 lej, Guth Juliu Brasov 55.000 lej, Itzcovici Henrik Bucuresti 17.500 lej, dr Hiller & Berger 40.161 lej, Kahan M. Bucuresti 22.000 lej, Lupovici & Bernstein Buc. 92.120 lej, Nathanson Bucuresti 22.000 lej, dr Negrea Armand Fagaras 68.100 lej, Péterffy Imre Oradea 32.560 lej, Rosenberg Filip Bucuresti 139.500 lej, Mannhardt & Rosenberg bizományi árukért 114.421 lej.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROMAN OPERA MUSORA

Szombat, december 12. Tosca (iskolai matiné). Vasárnap, december 13. este Herodiada. Hétfő, december 14. („Soc. Gh. Dima”) Simfonikus hanversenye.

ROYAL MOZGÓ MUSORA:

A bűnök városa. (San Francisco pusztulása). A 30 év előtti borzalmas földrengés rekonstrukciója. Clark Gable, Jeanette MacDonald, Jack Holt, Spencer Tracy. Az utóbbi évek leghatalmasabb, monumentális filmalkotása. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor.

EDISON MOZGÓ MUSORA:

3 film román és magyar feliratokkal: I. Dante. (Alvilág). Monumentális film-rek. Claire Trevor, Spencer Tracy. II. A mi kislányunk. Shirley Temple, Rosemary Annes. III. Híradó. Helyrak: 10 és 15 lej. Kezdet: 3, 6, 9 órakor.

Crystalin és Tropic a legmodernebb. Orvosilag ajánlva. Huszonhat állam egészségét óvja. Ugyeljen az OLLA márkára, ne fogadjon el más márkákat

Legelegánsabb

francia és angol munkák, gyönyörű estélyi ruhák olcsón készílnék.

Királyné „Elite Divatszalon”-jában

Cluj, Str. Memorandului 5. szám. Az udvarban.

AFRÓ

HIRDETÉSEK

Intelligens, jócsaládból való, komoly, vallásos oradeai zsidó leány egzisztenciával rendelkező fiatalembert keres házasság céljából. Teljes címmel ellátott leveleket „Fiatal” jellegre a kiadóhivatal továbbít.

Román szakértő könyvelő, délutáni órákban, kereskedelmi cégeknek munkát vállalna. Cím a kiadóban.

Bécsi zongora, jókarban és 14 m²-es bel-földi perzsaszőnyeg eladó. Calea Moșilor 14, fidszt., 5. ajtó.

לפני חורף מסופר מומחה המונה בה"מ של מן הרה"מ שליט אבד"ק סאטמאר-ע. נאחרעט ביא רעסטיראנט ווערטהיימער.

Házasságot közvetít nagy diszkréció mellett és szép eredménnyel a Mirea házasság-közvetítő iroda Cluj, Regele Ferdinand 116. Telefon 36.

Bárki biztos egzisztenciát létesíthet magának 500 lej tőkével. „Egzisztencia” jellegre leveleket a kiadóba.

Fogorvos, 30—35 éves korig bendősülhet. Egyelőre fiókprakszist kap. Fényképes ajánlatok „Bánát” jellegre kéretnek a kiadóhivatalba küldeni.

Eladó Clujon jólbevezetett fűszer-, csémege üzlet más elfoglaltság miatt. Cím a kiadóban.

Betársulna kisebb vállalat vagy üzletbe ur-asszony, kb. 200.000 lej befektetés és aktív közreműködés mellett. Csak olyan vállalkozás jön tekintetbe, ahol a befektetett tőke ösztönösítva lesz. Ajánlatok „Seriozus” jellege alatt a kiadóba.

Paplan, matrác, párna saját készítmények legolcsóbban, nagy választékban „Trousseau” kaphatók Cal. Marchal Foch 10. Toll tisztelést, paplan, matrác átalakítását olcsón vállalom.

Librapraktikás collega colleginát szerény-igényűt keresek vidéki patikám kezelésére, ajánlatokat kiadóban „Patikusnak”.

Bécsi pszichológiai és pedagógiai intézet hallgatója vállálja modern módszer szerint gyermekek német nyelvű tanítását (3—4 éves kortól felfelé) és iskolai leckék korrepetálását.

Férjhez adnám 22 éves izr. vallású, önhibáján kívül elvált, háziasan nevelt, intelligens, közszeretben álló leányomat. Kelengyén, butorberendezésén kívül a hozománya 300.000 lej készpénzben és zongora. Biztos egzisztenciával rendelkező jobb tisztviselő vagy kereskedő, minden információt kibíró 30 év körüli fiatalembert keresek. Érdeklődők írjanak „Csak zsidóhoz” jellegre a kiadóhivatalba.

Kiadó azonnalra üzletelhelyiség Piața Mihai Viteazul 30 sz. új házban. Ertekezni háztulajdonosnál.

Autorizált könyvelő 100.000 lej készpénzzel megfelelő állást keres, esetleg betársulást. Goldberger, Masaryk 21/a, I. em.

Ort. kóser szakácsnőt keresünk vidékre. Ertekezni: Vegetárius étterem, Str. I. G. Duca 8.

Satu-Maren Astoria kávéház (volt Hungaria) helyiségei teljes berendezéssel, összes engedélyekkel kávéház és kóser vendéglő céljaira kezelésre átadók. Bért nem kell fizetni, csak meggyezés szerinti méltányos százalék adandó a forgalomból. Paládi Sigismund Satu-Mare, Crisan 4.

Keresünk nagy terményrostát, dobozfüzögépet, esetleg komplett dobozgyártó berendezést, szappanhütőprést. „Ardealul” Carei.

Pincemester bor- és hordókezelésben, valamint hordóbontásban, boreladásban jártas, január elsejére állást keres. Izidor Reichmann Bistrița, Str. Regele Carol II 48.

Ha fordításra, másolásra, könyvelésre, információra, inkasszóra van szüksége, forduljon bizalommal a Biruința kereskedelmi irodához Reg. Maria 22. Bármilyen természetű információ beszerzése.

Kitűnő ort. kóser vegtárius etelek és sütemények a legolcsóbb árban kaphatók ADLER-nél, Str. Regele Ferdinand 22. I. emelet balra. Ugyanott esküvők, barmicve-ünnepélyek, brisszek és teadélutánok rendezését vállalják.

Akinek

Az Emek Jezreelbe ségtől, amelyet Dávid átkozott, két lóval sz az ekét; Siojmele, h Rókat, meg a Pejko leánya, nyomdokukb

Szórjad csak g kiáltja a zsidó a ki megegit és tisztzer sunk lesz. Ha az ege hozzánk, tizennyol Slojme, hii Slojme — hajtsd meg a Pejko Most rászól a vető a földbe sülyeszt: — aztán ne lustálkodj munka ez, nehéz mu gemnek, meg a gye van szükségünk, hii Szurele, szórjad! Jó ország, amelyben teg az a Bibliában áll.

A zsidó szüntelen val letörli az izzadt meg van főve a fo amely hosszú kabá kecskeszakállának vé fejről lefujja a kala a kislány kendőjét. meg a Pejköval egy követ talajon és sz szűzi rögét...

Leereszkedem egy csoportot, amíg az e ról. Érdekel a zsidó, kereskedő volt Jekü üzletét és kezébe ve aggodom is miatta nem esik jól neki ez Nem tart soká és noszlávi Noach fiával val. Valamennyien lá tól. Noach sűrűn törő sóhajtozik.

— O, jól van ez ig közben fejével bílong — Meleg van, reb — Nem — rázza a meleg? Ugy van, e „Nyáron a nap nem hideg nem fog felfalni Jól van, uram! — törli a verejtéket arc

Reb Noacht már a abból az időből, ami volt Jekaterinoszlávba nauval, Lodzsal üzleti Egészen jómodu embe belnyi vagyon fölött üzlete volt. A takaré lajdonsága volt; ha soha nem fizetett tő rete a garast és óvta hogy eladja rövidruh ba megy és paraszt Reb Noacht azonban tudta róla, hogy sz De nemcsak a besza léshoz is értett — g berdicsevi Chazan kó

Reb Noach beszéde lyan. Am egy szép n üzlet a szezon kellő Reb Noach nem jó brancsban nemcsak mások foglalták el, vele az Emek Jezre előtt és a kis litván a fején.

— Hát maga hogy kozáshoz, reb Noach — Nekem mindig Jiszraelhez — feleli a mekkoromtól kezdve amikor kórta volta nál.

— Tehetsége? Ho — Vannak emberek van Eric Jiszraelhez báró Rotschildnak. A dag ember, éppen tehetsége van Eric vagyok, szegény emb nyes tehetségem van — De a tehetség — emberek életét? — mutatott, amelyeket csalt.

— Es mit jelent Noach felnevet és homlokát —, ha Jek rab finom vásznat szereznem, az nehéz mutattam egy pá kellett magyarázno zleardóvi vászon, tam! De hogy itt sincs róla! Eppenségg reb Noach az izzad amellet milyen jó

Akinek tehetsége van Palesztinához

Irta: SALOM Asch

Az Emek Jezreelben, délre a Gilboa-hegy-ségtől, amelyet Dávid király egyszer megátkozott, két lóval szánt egy zsidó. Ő vezeti az ekét; Slojmele, hat éves kislfia hajtja a Rókat, meg a Pejót, Szurele, a nyolc éves leánya, nyomdokukban halad és vet.

— Szórjad csak gyermekem, szórjad! — kiáltja a zsidó a kislánynak — Isten-majd megsegít és tiszteres, tizenkétszeres aratásunk lesz. Ha az egek ura különösen kegyes hozzánk, tízenyolcszoros is lehet. Hü Slojme, hü Slojme — biztatja a kislfiut —, hajtsd meg a Pejót.

Most rászól a vetőmagra, amelyet Szurele a földbe süllyeszt: — Magocska, magocska, aztán ne lustálkodj nekem a földben! Zsidó munka ez, nehéz munka s nekem, a feleségemnek, meg a gyermekeimnek táplálékra van szükségünk, hü Slojmele, hü, szórjad Szurele, szórjad! Jó föld, finom föld! Ez az ország, amelyben tej és méz folyik, ahogy az a Bibliában áll.

A zsidó szüntelenül beszél, közben karjával letörli az izzadságot homlokáról. Félig meg van fűve a forróságtól és a széltől, amely hosszú kabátjának szárnyaival és keszkeszakállának végeivel játszik. Slojmele fejéről lefújja a kalapot és Szurele válláról a kislány kendőjét. A kis család Rókával, meg a Pejóval együtt kitarotán kopog a követ talajon és szántja az Emek Jezreel szűzi rögét...

Leereszkedem egy köre és bevárom a kis csoportot, amíg az ekével lejönnek a dombról. Érdekel a zsidó, akit ismerek. Rövidárkereskedő volt Jekaterinoszlávban, feladta üzletét és kezébe vette az ekét; egy kissé aggódok is miatta ugyanakkor — hátha nem esik jól neki ez az új foglalkozás!

Nem tart soká és jön is már a jekaterinoszlávi Noach fiával, lányával és a két lóval. Valamennyien lángvörösek a nap tüztől. Noach sűrűn törölgeti arcát karjával és sóhajtozik.

— Ó, jól van ez így, jól van ez így — és közben fejével bólongat felém.

— Meleg van, reb Noach, mi?

— Nem — rázza a fejét. — Mi az hogy meleg? Ugy van, ahogy a Bibliában áll: „Nyáron a nap nem fog elpuhítani, télen a hideg nem fog felfalni”. Mi az, hogy meleg? Jól van, uram! — de elzatt szakadatlanul törli a verejtéket arcáról.

Reb Noacht már régóta ismerem, még abból az időből, amikor rövidárkereskedő volt Jekaterinoszlávban és Varsóval, Chisinauval, Lodzsal üzleti összeköttetésben állott. Egészen jómódu ember volt, 15—20 ezer rubelnyi vagyon fölött rendelkezett és jömenő üzlete volt. A takarékoság szembetűnő tulajdonsága volt; ha Varsóba jött, ellátásáért soha nem fizetett többet két forintnál. Szerete a garast és óvta. Gyakran beszélt arról, hogy eladja rövidárkereskedését, Palesztinába megy és paraszt lesz, akár elődei voltak. Reb Noacht azonban mindenki ismerte és tudta róla, hogy szívesen és sokat beszél. De nemcsak a beszédhez, hanem az ének-léshez is értett — gyermekkorában a híres berdisevi Chazan kórusában énekelt.

Reb Noach beszédét senkinek vette komolyan. Am egy szép napon hirtelen eltűnt, az üzlet a szezon kellős közepén zárva maradt, Reb Noach nem jött többé Varsóba. A brancsban nemcsak elfelejtették, helyét mások foglalták el. És most itt találkozom vele az Emek Jezreelben, két lóval az eke előtt és a kis litván kalap helyett piros fezzel a fején.

— Hát maga hogy került ehhez a foglalkozáshoz, reb Noach? — kérdem.

— Nekem mindig tehetségem volt Erec Jiszraelhez — feleli reb Noach —, már gyermekkoromtól kezdve, még abban az időben, amikor kórista voltam a berdisevi Chazan-nál.

— Tehetsége? Hogy értem ezt?

— Vannak emberek, akiknek tehetségük van Erec Jiszraelhez. Mint például a párizsi báró Rotschildnak. A báró nagy ember, gazdag ember, éppen ezért nagy és gazdag tehetsége van Erec Jiszraelhez. Én kisember vagyok, szegény ember, tehát csekély, szegényes tehetségem van Erec Jiszraelhez.

— De a tehetség mintha megnehezítette az emberek életét?! — az izzadságcsöppekre mutatott, amelyeket a forróság a homlokára csalt.

— És mit jelent az, hogy nehéz? — reb Noach felnevet és ismét letörli gyöngyöző homlokát —, ha Jekaterinoszlávban egy darab finom vásznat kellett Zoerardovból beszerezniem, az nehéz volt. Ha az árut megmutattam egy parasztasszonynak és meg kellett magyaráznom, hogy mit jelent az zoerardóvi vászon, hát szörnyen beleizzadtam! De hogy itt nehéz volna? Nem, szó sincs róla! Éppenséggel könnyű. Ismét letörli reb Noach az izzadságot homlokáról — és amellet milyen jó itt, jó uram!

— Hát ez nagyon örvendetes, de hogy jön maga a lovakhoz, reb Noach? Abban az időben, midőn ismertem magukat, állatokkal, különösképpen lovakkal, nem szívesen volt dolguk.

— A lovakat gondolja? A Róka itt — és rámutat a vörösré — ez egy valóságos szent, én mondom önnek, soha nem rug ki. Ha azt mondják neki: menjen, hát megy, ha azt mondják neki, hogy álljon meg, megáll — tisztára egy szent! A Pejó ezzel szemben — s rámutat a másik állatra — ez egy antiszmita. Különös élvezetet talál abban, hogy kirugjon. De munka közben ő is egy kincs! Mindenki azt jósolta, hogy sok bajom lesz vele, de én azt mondtam: nem lesz. Midőn először vezettem be az istállóba, elhatároztam, hogy az első napon nem szabad többet, mint tíz csipőrugást kapnom tőle. Csak hatot kaptam, egyszóval négyet megkerestem. A következő napon már csak hármat kaptam és ma békben hagy. Az én Pejóm tudja, hogy én vagyok az ura és békét kötöttünk egymással. Én enni adok neki, ő a munkáját adja nekem.

— És Jente? — kérdem —, mit szól ehhez Jente asszony? Kedvére van az, hogy parasztasszony lett belőle?

— Ez, kedves barátom, nem olyan egyszerű! — A zsidó mélyet sóhajtott. — Jentével nincsenek rendben a dolgok. Ma már megy valahogy, Istennek hála, de amikor idejöttünk, itt még pusztaság volt, tohuva bohu. Mi és a gyermekek, összesen nyolc személy, kénytelenek voltunk beköltözni ott túl, abba az arab lyukba. Amikor az én Jentém meglátta az odut, így szólt: „Noach, a te életévedre lesz az felszámítva, hogy engem az én fecskémmel a pusztába csaltál!” Én — még gondolni is rossz reá — lazasan fekdtem az arab lyukban, víz nem volt, Isten tudja, honnan kellett hordani, a gyermekek megbetegedtek, az asszony dühöngött és átkozódott. De a mi szent országunkról nem engedtem rosszat mondani. Hogy az én Jentém beszédét meghallottam, éneket fordítottam szememet és azt mondtam: „Jente, ne beszélj így, mert Isten örizz, vétkezni fogsz! En egy jó országba hoztalak téged, szent országba, őseink országába, egy fejjel-mézrel folyó országba!” És tovább is lazasan fekdtem. De Isten segítségével kiállottam a betegségem. Ekkor aztán már másképpen beszélhettem vele.

— Jentém — mondtam neki — ez az arab lyuk egy paradicsom, halad, egy paradicsom! És ha Isten megsegít és megadja nekünk a szerencsét, hogy saját fáinkról ehetünk fügét, akkor fogod csak felfogni, mit jelent egy ország, amelyben tej és méz folyik. Amde, ha te vétkezni fogsz, olyan véged lesz, mint a hirvívőknek, aki a mi országunkról rosszat beszéltek! Elbeszéltem neki a bibliai történetet a „móragim“-ról, aztán befogtam a lovakat és mentem szántani. Este hazajövök a munkából és enni akarok. Az én Jentém az ajtónál ül és sir.

— Mi történt?

Neki társaság kell, ő vágyik a jekaterinoszlávi társaság után és így szól:

— Reb Noach, hová csaltál te engemet az én fecskémmel?

En így feleltem:

— Én nem csaltam el a te fecskédet, ők megdolgozzák a földet és a jekaterinoszlávi társaság után nem kell vágyódnod. Most parasztasszony vagy és a parasztasszonynak nem kell társaság, nincs erre ideje. Egyébként, ha neked társaság kell, nyisd fel a szemeidet és nézz körül: előttem terül el az Emek Jezreel szent földje, ahol oly sok zsidó vér folyt el, odaát látod a Gilboa hegyét, amelyből egy olyan híres ember, mint Saul király, hírneve indult el. Ezért is átkozta meg Dávid király Gilboát, hogy ne kapjon se harmatot, se esőt. S ott van a Tábor hegye, amelyen Debóra próféta nő táncolt és énekelt Isten tiszteletére. És ott egy kissé odébb a Hermon csillog felé, amely mindig kis fehér sapkát hord. Ez a legjobb társaság, szent társaság, nagy társaság. És te, Jente, az én feleségem, a jekaterinoszlávi társaság után vágyódsz, az ő buta szórakozásai, amelyek csak pénzbe kerültek és semmit sem hoztak — szegyd meg, Jente!

Ő azonban így felelt:

— Mindig is jó szád volt, Noach, ez volt az én szerencsétlenségem. A te száddal még a köveknek is képes vagy bebeszélni dolgokat. Engem is rávettél, hogy hozzád menjek és jaj, hogy nekem mit kellett megérnem.

— És mit csinál maga, reb Noach? — kérdem.

— Bosszankodom, nem fenékgig tejjel a dolog. De majd rendbejön, kedves barátom, hiszen ugys kezd már beletörődni. Ha reggel az ajtó elé lép és látja, hogy mint borítja be a harmat a mi kis birtokunkat, ő neki is öröme telik benne...

(Vége következik.)

ZENE TÁJ és parfüm

A lélekbuvárok már rég megállapították, hogy hang, szín, vagy parfüm elvitathatatlan hatást gyakorol a lélekre.

Egy parfüm ép úgy lenyűgöz, mint egy szép táj, vagy egy harmónikus zene, telve lélekhez szóló melódiákkal.

VALSE D'AMOUR

Kölnivíz, NORTIER ház készítménye mindenkit meghódít különleges illatával, mely simogat és körülöng, mint egy lejáthatatlan Strauss-keringő.

KÖLNIVIZ

VALSE D'AMOUR

PARFUMERIA NORTIER

Egyéb NORTIER gyártmányok EXTASE és SINAIA kölnivizek kaphatók egyszerű, eredeti üvegekben is mérsékelt áron.

Anyagi nehézségekkel küzd a román rádió?

A Dreptatea szenzációs leleplezései

Bucuresti, december 11. (Az Uj Kelet tud.)

A bucuresti rádió műsorszolgáltatását az utóbbi időben egyre gyakrabban szakítják félbe a rádiótársaság felhívásai az előfizetőkhez, hogy szigorú szankciók terhe alatt fizessék ki a hátralékos illeteiket. A nemzeti parasztpárt hivatalos lapja, a Dreptatea szerint a sorozatos felszólítások mögött az a tény húzódik meg, hogy a rádiótársaság anyagi nehézségekkel küzd, annak ellenére, hogy az előfizetések tízezrei és a hirdetések hatalmas jövedelmet biztosítanak számára. Ennek okát a Dreptatea a rádiótársaságnál folytatott gazdálkodásban látja. Ez a gazdálkodás oda vezetett, hogy a vállalat, korszerű kifejezéssel élve, „defektet” kapott.

A rádió vezérigazgatója egyidejűleg a Creditul Industrial hitelintézet igazgatója is. Miképpen és mily módon látja el mindkét hivatalát, ez kevésbé érdekes. Annál figyelemre méltóbb azonban, hogy a rádiótársaság a Creditul Industrialtól egy év alatt visszafizetendő százmillió lejes kölcsönt vett fel. Ezzel a pénzzel a társaság állítólag új kábelvezetéseket vásárolt, amelyre feltétlenül szüksége volt és ugyanakkor egy meghatalmazott minisztertől csekély huszmillió lejért házat vásárolt, amely ma is üresen áll. Ezáltal a rádiótársaság lakbért fizet — még pedig igen tetemes lakbért — a Berthelot utcában levő hivatala után.

A Dreptatea tudni véli, hogy bár a társaság élén igazgatósági tanács áll, a kölcsön felvételét egyedül a vezérigazgató intézte. A vállalat személyzetével röviddel ezelőtt közölték, hogy a pénzügyi nehézségekre való tekintettel, a társaság kénytelen 20 százalékkal leszállítani a fizetéseket. Hogy melyek volnának ezek a pénzügyi nehézségek,

amikor a társaság milliókat inkasszáll hirdetésekben és előfizetésekben, titok marad. Még különösebb az, hogy a fizetések leszállításával egyidejűleg százmillios kölcsönt vett fel a társaság egy évi visszafizetésre, holott megkaphatta volna a kölcsönt tíz éves terminusra is.

A lap felteszi ezután a kérdést, hogyan lehetséges, hogy a rádió oly hatalmas inkasszó mellett anyagi gondokkal küzdjön. Más magyarázata nem lehet, minthogy rendtelenség van a vállalatnál, amelyet rosszul adminisztrálnak. Az sem tartható helyzet, hogy a fizetéseket részletekben folyósítják, akár a legrosszabb vállalatoknál vagy olyanoknál, amelyek pénzügyi nehézségekkel küzdenek. A rádióval azonban ilyesmire nem lehet szó.

A Dreptatea ama meggyőződésének ad kifejezést, hogy a rádiótársaságnál adminisztratív szempontból súlyos dolgoknak kell történnie. A lap csak annyit említ meg, hogy egy sereg szinekurista furakodott be a társasághoz, valóságos piócák, akik tízezer lejes fizetéseket huznak minden ellenszolgáltatás nélkül.

A Dreptatea végül szigorú vizsgálatot kér,

Megbízható, elegáns és olcsó

ruhát

csak

Silberger Ernő

ujjonnan megnyitott uridivat szabószalonja készít C. Reg. Ferdinánd 2/a Dus szövetraktár. Plátsintár felett.

Korszerű politikai és társadalmi lexikon

*

ANGLIA, ANGOL VILÁGBIRODALOM. Másnéven: Britannia. Európától a La Manche-csatorna választja el, nyugati partjait az Atlanti óceán hullámai mossák. A világ legnagyobb birodalma, mely negyvenmillió szigetsországi angollal urálja Indiát, a dominiomokat: Kanadát, Ausztráliát, Új-Zélandot, Dél-Afrikát és mint mandatárius hatalom — Palesztinát is. A klasszikus demokrácia és egyben a társadalmi előítéletek csodálatos hazája, mely a maga szabadságszeretétét a jogára alatt élő népek szolgáltságának ércnél ellenállóbb szolgálására alapozta. Hatalmát és dagadó önértetét az az illúzió és vallásos hit táplálja, hogy az uralma alatt élő népek isteni rendelések érzik és a Sors megítéző akaratának tulajdonítják azt a szíveséget, hogy Anglia uralkodni hajlandó felettük. Az angolok általában vallásos természetű emberek, ami nemcsak képzetesükből, hanem ama hajlandóságukból is ered, hogy a világ mai hatalmi rendjét szívesen hajlandók az Eg kegyes rendelkezésnek betudni.

Az angolok szinte és következetes pacifisták, ami tágabb értelmezésben azt jelenti, hogy elítélik minden olyan fegyverkezést és háborút, amely az angol hódítások módszerét óhajtja leutánozni, illetőleg veszélyeztetni.

Mint említettük: Anglia alkotmányos és politikai élete a nyugati demokrácia alapelvein épül, vagyis minden szigetsországi polgárnak jogában és lehetőségében áll, hogy érdekeit azonosítsa a politikai érdekekkel.

Anglia két legfőbb pártja: a konzervatív párt és a munkáspárt, amelyek legfőképpen abban különböznek egymástól, hogy míg a konzervatív párt vezetői többnyire a polgári és kispolgári elemekből kerülnek ki, addig a munkáspárt vezetői inkább az arisztokráciából származnak.

A konzervatív párt nagy politikai erejét főleg annak köszönheti, hogy az angol munkásság tekintélyes hányada birtokon kívüli kaptalástól áll, akik legalább is reményeket óhajtják konzerválni. A munkáspárt viszont annak köszönheti sikereit, hogy a munkásságban hathatósan keleti fel azt a reményt, miszerint idővel az összes konzervatív előítéletek leféményesülése és a gyarmatok pártjai munkájának kizárólagos hasznélvezői lehetnek.

Az egyéni szabadság és önrendelkezés tisztelete oly mélyen gyökerezik az angol népéletében, hogy éppen ezért az angolok bizonyos érthető elfogultságot éreznek minden más nép önrendelkezési joga és szabadságszeretete iránt. Ezt az elfogultságot az a kétségtelen erkölcsi fölény teszi elfogadhatóvá, melyet a hatalmas flotta és a City pénzeszsákjai immár két évszázada alakítottak ki minden tisztességes angolban.

Nemely rosszindulatu és az angol világhatalmat irigységgel szemlélő történész Angliát „perfid, vagy álnok Angliának” merszelte elnevezni.

Ez az elnevezés nyilván abból a felület tapaszlatból eredt, hogy Anglia a történelem viharos fordulatai közepette gyakran tett barátoknak és ellenfeleknek olyan ígéreteket, amelyeket később nem tartott be.

Miután azonban a cselekedetek mérlegelésénél mindig tekintetbe kell venni a szándékot is: Angliát a szándékok tisztasága tekintetében semmi gáncsal nem lehet illetni. A történelem ugyanis egyetlen olyan esetet sem tud felsorolni, amely azt bizonyítaná, hogy az ígértevő angol politikusoknak tényleg szándékukban állott volna az ígéretek beváltása. Eppen ezért nyugodtan ígérhettek és ígérhetnek ma is: ezzel erkölcsi tekintélyük és gentleman-voltuk a legkisebb csorbát sem szenvedheti.

Az angol társadalmat általában mélyeséges idealizmus jellemzi, ami a gyakorlati életet is teljesen áthatotta. Ez az idealizmus főleg a vezető társadalmi osztályokat jellemzi, amelyek nem tartják előkelő dolognak, hogy az általuk igazgatott és felemelt gyarmati népek holmi alantas anyagi igényekkel akarják megzavarni az „angol béke” nyugalmát.

ANTHROPOLOGIA. Görög szó, mely magyarul embertant, az ember testi és lelki alkotmányának tanulmányozásával foglalkozó tudományt jelent. Bár az anthropológia, mint a természettudományok egyik ága az embert tulajdonképpen az állatvilág egyik változatának tekinti, abban mégis meggyeznek az összes teológiákkal, hogy az embert a teremtés koronájával ismeri el.

Ezt a nemes elfogultságot természetesnek kell tartanunk úgy a teológia, mint a természettudomány részéről, annál is inkább, mert valószínűleg mutatkozik az a feltevés, hogy ha például a kenguruk művelnék a természettudományokat, úgy ők is kengurucentrikus tudományt fejlesztenék azt s a kengurukat neveznék ki a teremtés koronájává.

Az anthropológia tudománya kétségkívül sokat tett az ember élettani szerkezetének és tulajdonságainak feltárása területén, ami az élettartam megnövelése tekintetében meglepő eredményekkel járt.

Figyelembe véve az emberi természet alapvető tulajdonságait, érthetőnek kell tartanunk, hogy az élettartam megnövelése nem az emberi élet külső körülményei megjavításának tartósságát eredményezte egyben, hanem ellenkezőleg: mindama jelenségek tartamának meghosszabbítását hozta magával, amelyek az embert egész történelmének ideje alatt jellemzték és megkülönböztették az értelmetlen és alacsonyrendű állatoktól.

A megnövekedett élettartam így természetesen az emberi kegyetlenség, romboló düh és véres kapzsiság tartamának és hatóerejének fokozódásával és kiteljesedésével járt, ami az emberi fejlődésbe vetett hit jogosultságának bizonyossága is.

Az a tény, hogy az állatok legerőteljesebb, tehát legmagasabbrendű fajtái — a ragadozók, még ma is csupán ősi fegyvereikkel: foggal, karommal és közönséges izomerővel semmisítik meg áldozataikat, beszédes bizonyossága az ember testi és lelki kiválóságának. Az ember haladásra való képességének tündöklő igazolását kell látnunk modern fegyvereinkben, melyek olyan fölényel és hathatósággal helyettesítik izomerőnk korlátozott hatékonyságát, amilyenre az állatvilág — mint a haladás lehetőségén kívül eső élőlények társasága — teljesen képtelenné bizonyult.

Nyilvánvaló tehát, hogy az embert az állatokkal csupán némi élettani és szerkezeti azonosság és a halandóság fájdalmas kegyetlensége tekintetében lehet közös nevezőre hozni, de semmiesetre sem értelmi és funkcionális vonatkozásokban. A külön ember-tudomány, az anthropológia művelése tehát még abban az esetben is jogosult, ha az embert, a némi túlzással „homo sapiens”-nek nevezett teremtményt, a természet szerves részének tekintjük.

Az anthropológia fejlesztésére már csak azért is szükség van, mert — mint minden tudomány, úgy ez is — még mindig magánviseli a kezdeti félreértések és elfogultságok bélyegét.

Az anthropológiának, az ember természetének behatóbb feltárására hivatott tudomány-

szomsága az ember testi és lelki kiválóságának. Az ember haladásra való képességének tündöklő igazolását kell látnunk modern fegyvereinkben, melyek olyan fölényel és hathatósággal helyettesítik izomerőnk korlátozott hatékonyságát, amilyenre az állatvilág — mint a haladás lehetőségén kívül eső élőlények társasága — teljesen képtelenné bizonyult.

Nyilvánvaló tehát, hogy az embert az állatokkal csupán némi élettani és szerkezeti azonosság és a halandóság fájdalmas kegyetlensége tekintetében lehet közös nevezőre hozni, de semmiesetre sem értelmi és funkcionális vonatkozásokban. A külön ember-tudomány, az anthropológia művelése tehát még abban az esetben is jogosult, ha az embert, a némi túlzással „homo sapiens”-nek nevezett teremtményt, a természet szerves részének tekintjük.

Az anthropológia fejlesztésére már csak azért is szükség van, mert — mint minden tudomány, úgy ez is — még mindig magánviseli a kezdeti félreértések és elfogultságok bélyegét.

Az anthropológiának, az ember természetének behatóbb feltárására hivatott tudomány-

nak mihamarabb odáig kell fejlődnie, hogy az embert mentesítse attól a szegénytől, melyet állati vonatkozásainak tulgyakori említése és hangoztatása kényszerít reá.

A tudomány mérőföldes csizmákban járó haladásának mihamarabb el kell hoznia azt az igazságos és a természettudományi tárgyilagosság szempontjából is elfogadhatóbb kor-szakot, amelyben az állati vadság találó jellemzésére, helyesebben elítélésére az emberi természettel való összehasonlítást fogjuk alkalmazni találni.

Természetesen — mint minden hasonlat — ez is sántítani fog, mert amennyiben az állati természet ténylegesen és a kelleténél nagyobb mértékben venné át az emberi természet vonásait, úgy ez vagy a veszélyes felleg, hogy az állatok pár évtized leforgása alatt teljesen kiirtanak egymást, vagy pedig azzal a katasztrófális lehetőséggel borítaná fel a természet rendjét, hogy az állatok vennék át az uralmat az emberek felett s ezzel a saját primitív fejükre helyeznék a teremtés ama koronáját, melyet az Ember, a történelem kezdete óta, annyi véres méltósággal visel a homlokán.

Salamon László

Az indiai alkirály válasza a mohamedán küldöttségnek:

„Az angol kormány nem tagadhatja meg a Balfour-deklarációt”

Ujabb terrorcselekmények Palesztinában. Ruppin és Hexter a királyi bizottság előtt

Jeruzsálem, december 11. Az arab sajtó közli annak a levélnek a szövegét, amelyet Lord Willingdon indiai alkirály intézett az indiai mohamedánok küldöttségéhez azoknak emlékiratára válaszul. Az Uj Kelet is jelentette annak idején, hogy az indiai mohamedánok küldöttsége a palesztinai arabok panaszaikat orvoslását és követeléseinek teljesítését kérte az angol kormánytól az indiai alkirály útján.

Lord Willingdon levele rendkívül figyelemre méltó dokumentum. Jelentősége nemcsak abban áll, hogy olyan előkelő személyiség írása, mint amilyen az indiai alkirály, hanem főleg az a tény, hogy az indiai mohamedánokhoz íródott, márpedig tudott dolog, hogy az indiai mohamedánokra milyen nagy súlyt helyeznek Londonban. Azt is tudni kell ehhez, hogy az anticionista angol politikusok rendszerint volt indiai államférfiak, vagy olyanok, akik más okok miatt fokozottabban mértékben féltik az indiai angol érdekeket.

Az alkirály levelében kifejti, hogy az angol kormány megértést tanúsít a mohamedánok körében uralkodó hangulat iránt, de ugyanakkor megállapítja, hogy a mohamedánok emlékiratában felsorolt követelések és panaszok teljesen alaptalanok. Lord Willingdon mindenekelőtt kijelentette, hogy nem felel meg a valóságnak az az állítás, mely szerint a kormány megfosztaná földjeiktől az arabokat. Ennek ellenkezője igaz, amennyiben a kormány törvényileg védi a mezőgazdák és birtokosok. Az sem felel meg a valóságnak — írja Lord Willingdon —, hogy a palesztinai fölkormányzó le akar mondani a palesztinai angol politika elleni tiltakozás jeléül. Az a hír sem mond igazat, mintha bármi is veszélyeztetné a mohamedán szent-helyeket.

Ezután a Balfour-deklarációról emlékszik meg az alkirály. Erről a következőket írja: „Elismerem, hogy a háboru eseményei vezettek a Balfour-deklarációhoz.

De nem lehet azt állítani, hogy a háboru elmúltával azok a célkitűzések is megszűntek, amelyekért a Balfour-deklarációt kiadták és megszünt annak rendelkezése és jelentősége.

Es a Balfour-deklaráció semmilyen korlátozást nem tartalmaz a zsidók állampolgárságára és lakóhelyére nézve.

A Zsidó Nemzeti Otthon felépítésére szóló jogot a zsidóknak adták, tekintet nélkül arra, hogy hol és milyen országban laknak.

(Az alkirály itt az araboknak azon panaszára reflektál, mely arról szól, hogy különböző országokból jönnek zsidók Palesztinába. Szerk.) Inkább faji és felekezeti harcról van szó. Es ez igen fontos pont. Ezért hangsúlyozom, hogy az önköri körében elterjedt vélemény, mely szerint a mandátumnak az a célja, hogy gazdaságilag megrovódítsa az arabokat, nem felel meg a valóságnak. Megértem a palesztinai araboknak azon akaratát, hogy fenntartsák pozícióikat. A palesztinai kormány is szem előtt tartja ezt.

De ugyanakkor rá kell mutatni az arab lakosság erős növekedésére is (1922 óta 50 százalékkal gyarapodtak) és ez különösen azokon a területeken tapasztalható, ahol zsidók élnek.

Az alkirály végül rámutat azokra a kötelezettségekre, amelyekkel a Népszövetségnek tartozik az angol kormány, mint mandatárius hatalom. Ennek megfelelően — írja Lord Willingdon — az angol kormány-nak elő kell segítenie a Zsidó Nemzeti Otthon felépítését és egyidejűleg meg kell védenie az arabok vallási és polgári jogait. A két kötelezettséget össze kell egyeztetnie.

Támadás Ben Semén ellen

Jeruzsálem, december 11. December 4-én éjszaka fegyveres arab banda lövöldözött Ben Semén gyermekfalura. A gyermekek hálszobáinak ablakaihoz férköztek és onnan lövöldöztek, de szerencsére nem sebesítettek meg senkit. A Herzi-erdőben újabb fairtasokat követtek el az arabok.

Ben Semén kolóniát egyébként inkognitóban meglátogatta Lord Peel, a királyi bizottság elnöke. A gyermekfalu mély benyomást tett a lordra és a kolónia lakói csak később tudták meg, hogy kivolt az előkelő látogató.

A királyi bizottság munkája

A királyi bizottság Rechobot kolóniát és az itteni mezőgazdasági vegytani intézetet is meglátogatta. Az intézetben Weizmann üdvözölte a bizottság tagjait, akik azután Weizmannal téztak.

December 8-án dr. Arthur Ruppin, a Jewish Agency tervgazdasági intézetének vezetője és dr. Maurice B. Hexter, az exekutív nemcionista tagját hallgatta ki nyilvános ülésen. Ruppin és Hexter különböző gazdasági és telepítési kérdésekről informálták a bizottságot. Ezt megelőzőleg zárt ülésen hallgatta ki a bizottság Kinsley W. Steadet, a kormány kereskedelmi és vámügyi osztályának főnökét. Ugyancsak zárt ülésen zajlott le Sir John Hathorn Hall, a kormány főtitkárának, továbbá Johnson kincstárnok és Spicer rendőrségi főfelügyelő kihallgatása.

Még 3 nap

AZ ÁLLAMI SORSJÁTÉK II. OSZTÁLYÁNAK A HUZÁSÁIG!
Ujtsa meg sorsjegyeit!
Vásároljon új sorsjegyeket!
December 15-én, a II. OSZTÁLY.

HIL

Radio Col Ing 1937.

Constr nál Piata Uniri 31

Me

Hét óra. Zsibongó, nek. Egy lány visong szöntik egymást, neve áradoznak. Amott egy nyal, összefogóznak, f másnak. Páran könyv sok vékony füzetet s és busan, vigan és k és felületen, meggo terhelten, megérte naivan és gunyosan, tan jönnek, tipegnek nak... rohannak.

Éhesek. Az asztalok mellett asztalok közepén tá nyérhalmazokkal rak nyér!... kenyerek!ük... meg lehet en nagyon éhesek.

Enni, enni!... eszevesztettül!... A lerogynak az asztal nyér mellé.

Egy-egy asztalnál Ezek a meghittek. I egy-két közös vonás éhesek.

A többi asztalok bak, szélesebbek. Ez ság üli körül. Ezek tulkiabálnak. Telán a közösségi, a társas

Egy másik asztaln a hangulat. Ezek k esve, messze egymás lágok" állanak közöt nevezőjük: az éhség

Fiuk és lányok, f szek, jogászok és o nak, kenyeret majst

Egy szó elurik é kába gurul: demokr zók röpködnek a lev és a különböző „vil

lati utasításairól é matizmus... id Egyik azt meséli két, egymást követ — egymással hom — „igaz” és meg hangozt el.

Melyeknek higgye polgár?

A sarki asztalnál. Az egyik vitázó di árul, a másik sz madik cionista, a t ötödik humanista-p beszél, kiabál, lelke

Végül nagy tálcá kedélyek lecsillapo gad, jön ez apály. fák, istenhívők k nak. Fehér a tányé az étel jó, a leve s-znek.

A fejek kicsit m apadnak és a mo tartkítják. Egy uto tányérban marad.

Más téma kerül és a legujabb spo

Iskolások

HIREK

Radio Columbia Ingelen
1937. typ.
Constructio-
nál Piata Unirii 31. Telefon: 93.

Menza

Hét óra. Zsibongó, hangos emberek jönnek. Egy lány visong, két fiu bömböl. Köszöntik egymást, nevetnek, lármáznak, tulajdonképpen. Amott egy fiu jön egy lányval, összefogóznak, fázna, jól esnek egymásnak. Páran könyvekkel terhelt, mások vékony füzetet szorongatva, kacagva és busan, vigan és komolyan, felelőtlenül és felületesen, megdöntött és gondokkal terhelt, megértően és megértetlenül, naivan és gnyosan, nyíltan és bezárkózottan jönnek, tipegnek, sietnek... loholnak... rohannak.

Ehések. Az asztalok mellett kocsmaszékek. Az asztalok közepén tányérok, vágott kenyérmalmakkal rakva. Kenyér!... kenyér!... kenyerek!... enni lehet belőlük... meg lehet enni őket! Az emberek nagyon ehések.

Enni, enni!... most!... rögtön!... eszeveszetlenül!... A kabátokat lecsapják és lerogynak az asztal előtti székekre a kenyér mellé.

Egy-egy asztalnál ketten-hárman ülnek. Ezek a meghittek. De lehet, hogy csak egy-két közös vonásuk van: szegények és ehések.

A többi asztalok nagyobbak, hosszabbak, szélesebbek. Ezeket nagyobb társaság üli körül. Ezek kiabálnak, mindenkit tulkiabálnak. Talán azért, mert nagyobb a közösségi, a társasági érzésük.

Egy másik asztalnál más a helyzet, más a hangulat. Ezek kedveszetlen, széjjel-esseve, messze egymástól társalognak. „Világok” állanak közöttük, mégis van közös nevezőjük: az éhség és a szegénység.

Fiúk és lányok, filozófterek és nyelvészek, jogászok és orvostanhallgatók. Várnak, kenyeret majszolnak és vitakoznak.

Egy szó elugrik és a terem másik sarkába gurul: demokrácia. Jelszavak és jelzők röpködnek a levegőben. Szociológiáról és a különböző „világzsemléletek” használati utasításairól beszélgetnek mérgesen: materializmus... idealizmus...

Egyik azt meséli, hogy az egyetlen két, egymást követő filozófiai órán két — egymással homlokegyenest ellenkező — „igaz” és meggyőződéssel előadás hangzott el.

Melyiknek higgyen a szegény egyetemi polgár?

A sarki asztalnál a vita kezd elfajulni. Az egyik vitázó diktatórikus hajlamokat árul el, a másik születtét zsarnok, a harmadik cionista, a negyedik szintén az, az ötödik humanista-progresszív. Mindegyik beszél, kiabál, lelkesül, ordít.

Végül nagy tálcákon hozzák a levest. A kedélyek lecsillapodnak. A dagály lehangad, jön az apály. Materialisták, idealisták, istenhívők egyforma hévvel kanalaznak. Fehér a tányér, pléból van a kanál, az étel jó, a leves meleg és az emberek esznek.

A fejek kicsit meghajolnak, a kenyerek apadnak és a morzsák a terítők följait tarkítják. Egy utolsó koppanás, a kanál a tányérban marad.

Más téma kerül felszínre: színház, mozi és a legujabb sportesemények

A diákok hátradőlnek és most derülátóan itélik meg a dolgokat. Egy sarokban egy csoport komolyan tanácskozik. Aprópénz csörren, kölcsönkérnek, vagy nem kapnak kölcsön. Kikotorják a kabátokat, magukra huzzák, összehuzódnak, megnyugszanak, megszorodnak. Most ki ki kell újra menni a recsegő hidegbe és fázni és loholni kell tovább... tovább...

Az ajtó újra inog, döng, csapódik jobbra-balra. Nyakbahunozt fejű, akatáskás emberkéek csörtetve törtétnék a világosság felé.

Ehések voltak — most jóllaktak. És újra rohannak.

Weinberger Judit

— Antonescu az uralkodónál. Bucurestiből jelentik: Antonescu külügyminiszter teljesen felépült betegségéből, úgyhogy elhagyta a szobát és tegnap kihallgatáson jelent meg az uralkodónál. Az audiencia során Antonescu tájékoztatta az uralkodót a parlament külügyi bizottsága előtt tartandó exozéja részleteiről. Az ülés különben zárt jellegű és azon csak a bizottság tagjai és az egyes pártelnökök vehetnek részt.

— Uj pártot alapított Pfeiffer, a francia radikális szocialista párt volt főtitkára. Párizsból jelentik: Több francia politikus, köztük Pfeiffer, a radikális szocialista párt volt főtitkára, valamint Gaston Gérard volt miniszter új párt alapjait fektették le, amit „francia radikális párt”-nak neveztek el. A párt harcot indít a kommunizmus és a gyárüzemek elfoglalása ellen, de szoros együttműködésre kész a radikális szocialista párttal, amíg az nem ingadozik a rend és törvényesség rendszere fenntartásának útján.

*Fáradt vagy...
Egy pár csepp valódi
„Diana” sóborzserum
aronnal felfrissít!*

— Angyalcsináló kórház. Chisinauból jelentik: A chisinaui hatóságok arról értesültek, hogy a városban már hosszabb ideje működik egy titkos kórház, amely majdnem kizárólag tiltott műtétekkel foglalkozik. Az is kiderült, hogy ebben a kórházban „áron alul” végeztek a tiltott műtéteket. Tegnap éjjel a rendőrség rajtaütésszerűen házkutatást tartott a kórházban, ahol 15 pácienszt találtak. A kihallgatások során megállapították, hogy 1000—1500 lejért hajtották végre a műtéteket. Az épületben talált két szülésznőt letartóztatták. Kiderült, hogy a kórház fennállása óta összesen 100 tiltott műtétet hajtottak végre. Előreláthatólag több letartóztatás várható.

— Megjelent az Uj Transilvania decemberi száma. Györi Ilés István lapjának, az Uj Transilvaniának most megjelenő decemberi száma a következő érdekes közleményeket hozza: Díjlovaglás minden áron, a Helikon tündöklő kulturtrányának kulisszatitkai, Kilencharminchat karácsonyan, Ne fosszák meg meg kenyerétől Löwy Jeremiást. Az Északi Liga különös vádjai, Erdékes ötlet a gazdasági válság megoldására. Amíg egy vice eljut odáig, Cluj névújítások, Cik-cak, Tere-tere és még számos érdekes közlemény. E számban jelenti be Györi Ilés jubileumi albumának a „Metamorphosis Transilvaniae”-nak újví megjelentését és részletes tartalmát.

Aranyérben szenvedők megváltója az Artin!

A kicsi drágéék az aranyérben szenvedők számára enyhülést, megváltást jelentenek. Elmarad a kemény, nehéz széklet, az ezáltal a végbélben levő erek megduzzadása és vérzése. Az Artin hozzásegíti, hogy beleit könnyen, fájdalommentesen kiürítse, anélkül, hogy görcsöket, vagy hasmenést okozna. Artin nagyciónye hogy a szervezet huzamos használat után sem szokja meg. Az Artint évek óta úgy a belföldön, mint a külföldön egyaránt mint ideális, modern hashajtót ismerik. Tegyen egy kísérletet ARTIN-nal és állandóan ezt a hashajtót fogja szedni!

Artin

A Dr. WANDER ÜZEMEK KÉSZÍTMÉNYE.

— Brazíliában betiltják a fasiszta párt működését. Rio de Janeiroból jelentik: A kamara megkezdte annak a törvényjavaslatnak vitáját, amely hivatva lenne megszüntetni a jelenlegi brazíliai rezsimmel ellenkező összes politikai alakulatokat. A javaslat elsősorban az „integralista” párt ellen irányul, amelynek fasiszta tendenciái vannak.

— Párizsban tartják meg az interparlamentáris kereskedelmi konferenciát. Bucurestiből jelentik: A kereskedelmi interparlamentáris konferenciát legközelebb Párizsban tartják meg, jövő év májusában. E célból Saveanu kamarai elnök Párizsba utazik a jövő héten.

— Eljegyzés. Irene Weinberger Marghita és Mayer Herskovits Antwerpen jegyesek.

— Eljegyzés. Krausz Emma Arad és Melamed Emanuel (Siku) Sibiu jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

— Megkezdtek a vizsgálatot Gurie metropolita ügyében. Chisinauból jelentik: A Gurie metropolita ügyének kivizsgálásával megbízott Macarovic vizsgálóbíró tegnap megérkezett Chisinauba, hogy megbízatásához lásson. A metropolita, a beindított vizsgálat ellenére is kijelentette, hogy nem gondol lemondásra, amíg a semmitől nem dönt az ügyében.

— GYLKOSSÁG A DOFTANAI BÖRTÖNBEN. Doftanából jelentik: Tegnap hajnalban a börtön pékműhelyében a börtönőrök halva találták Sporis Pavel elíteltet, aki a műhelyben dolgozott és rendszerint ott is aludt. Azonnali vizsgálatot indítottak a gyilkosság ügyében. Kihallgatták a rabokat, akiknek vallomásaiból kiderült, hogy a gyilkosságot Martalog Nicolae elítelt követte el. Ezután a gyilkos megtört és bevallotta, hogy összeveszett társával, aki szidalmazta őt. Emiatt úgy megharagudott rá, hogy bosszura határozta el magát. Késő éjjel, amikor Sporis mélyen aludt, odalopózott a fekhelyéhez és megfojtotta a szerencsétlen embert.

— Hogyan mulsak ki az állatok? Párizsból jelentik: A francia természetudósok értekezletén Ballion Paul, Coupin Henri és Houzeau tanárok foglalkoztak az állatok kimulásának kérdésével. Coupin Henri abból a tapasztalatból indult ki, hogy a falvakban, a mezőkön a legritkább esetekben találják madarak, férgek vagy más állatok hulláját. Ezt csak kétféleképpen lehet megmagyarázni: az elpusztult állatok hullája vagy gyorsan megsemmisül, vagy — ami valószínűbb — az állatoknak megvan az ösztönös szokásuk, hogy ha közeledni érzik végüket, elvonnak a magányba, elrejtőznek erdők, barlangok mélyébe. Macskáknál, kutyáknál nagyon gyakran előfordul, hogy félrevonulnak a kert végébe vagy eltávoznak a házból. Az egerek, nyulak ugyancsak elbujnak kimulásuk előtt. A zerge, ha megsérül, elhagyja társait, elbujik és csak akkor kerül elő, ha meggyógyul. Houzeau tanárra mutatott rá, hogy vannak állatok, amelyek egy előre kiszemelt helyre mennek, ha elmulásuk közeledik. Ezt bizonyítják a folyók partjain található, azonos állatfajtól származó csontvázak. Így volnának megmagyarázhatók az úgynevezett „elefánt temetők”. Ugyancsak ezt a felfedést bizonyítja, hogy erdők mélyén, szinte hozzáférhetetlen üregekben, barlangokban rengeteg medve-csontvázat találnak. Megtörtént az is, hogy ha a vadászok a megsebesített medvéket nyomon követték, ilyen titkos buvóhelyre, „siralomházra” bukkantak.

— A moszkvai német követ a német alattvalók letartóztatása ügyében interveniált Litvinovnál. Berlinből jelentik: A moszkvai német nagykövet, von Schullenburg, ismét közbenjárt Litvinovnál az oroszországi német alattvalók letartóztatása ügyében.

— Argentínában betiltották a prostitúció gyakorlását. Buenos Airesből jelentik: A kamara törvényt fogadott el, amely az argentin köztársaság területén betiltja a prostitúció gyakorlását.

— A bélben keletkező mérgek által okozott rosszulétnél egy-két pohár természetes „Ferenc József” keserűviz, gyors és alapos belkiürítő hatással fogva, a legjobb szolgálatot teszi. Az orvosok ajánlják.

— Tradicionális Chanuka-ünnepély. A Tamud Tóra „Szináj” Cluj ezután is meghívja b. tagjait és híveit az e hó 12-én, szombaton este fél 9 órakor az iskola helyiségében Str. Gen. Berthelot 8. megtartandó Chanuka-ünnepélyre. Thóra üdvözléssel a vezetőség.

— A clujli Wizo december 13-én, kedden délután 5 órakor tartja harmadik kultur-délutánját a Salom klubban (Str. Nicolae Filipescu 6.), amelyen dr. Marton Ernő tart előadást. A kultur-délutánon mindenkit szívesen lát a Wizo vezetősége.

— Házasság. Lázár Lajos és neje szívesen látják rokonait és ismerőseiket lányuknak f. hó 15-én, este félnyolc órakor Str. F. David 4. sz. alatti lakásukon tartandó esküvőjén.

Siruhák

hölgyek részére a legújabb divat szerint speciális kivitelben:

Mózes Andor
CLUJ, Str. Memorandului 2. szám.

— Hogyan szervezik át a nemzeti parasztpártot? Bucurestiből jelentik: A Tempo értesülése szerint a nemzeti parasztpárt újraszervezése során több helyi tagozat vezetését átszervezik, vagy változtatásokat eszközölnek. Szó van arról, hogy Ghelmegeanu Basarabia tagozati elnökévé nevezik ki, de erre csak az ünnepek után kerül sor.

— Tovább javul a pápa egészségi állapota. Vatikánvárosból jelentik: A pápa egészségi állapota további javulást mutat. A szentatyja ma leszállt ágyáról, a szobájában sétált és Pacelli bíborost, valamint más egyházi méltóságokat fogadott.

— Dr. Dunca prefektus feleskette az intermár bizottságot. Pénteken délelőtt háromgyed tíz órakor gyűltek össze a clujli intermár bizottság tagjai dr. Dunca Jenő vármegyei prefektus kabinetjében, ahol a belügyminiszteri határozat értelmében felesküdték a prefektusnak, újabb négy hónapi időtartamra.

— December 21-én adják ki a katonai szabadságokat. Bucurestiből jelentik: December 21-én adják ki a karácsonyi szabadságot a szolgálatban levő katonák első sorozatának. A második sorozat szabadságideje január elsején kezdődik és szintén 10 napig tart.

Iskolásoknak engedélyezve! **Román, magyar feliratokkal!** **Szombat, vasárnap, hétfőn a**

Davila Mozgóban! **MAY KÁROLY regénye** **Sivatagon keresztül**

Előadások: 3. 5. 7. 9 órakor

UJ KELET Legújabb hírek

Antonescu külügyminiszter nagy expozéja Romániának Franciaországhoz, Oroszországhoz, Olaszországhoz és Magyarországhoz való viszonyáról

Románia a béke külpolitikáját szolgálja, a revízió pedig háborút jelentene

Bucuresti, december 11. (Az Uj Kelet tud.) Ma délután Antonescu külügyminiszter megtartotta régen várt beszédét a parlament külügyi bizottsága előtt. Antonescu beszédét nagy érdeklődés előzte meg, mert a legutóbbi külpolitikai eseményekkel és nyilatkozatokkal szemben ez volt az első beszéd, amelyben az ország külpolitikájának vezetője a Romániát érdeklő kérdésekkel szemben állást foglalt.

Antonescu a minisztersége alatt történt külpolitikai események felsorolásával kezdte meg beszámolóját. Szojadinovics bucaresti utja, a kisantant pozsonyi értekezlete, a népszövetségi ülészek, a román külügyminiszter belgrádi utja, a román király csehszlovákiai utja s végül a román külügyminiszter varsói utazása voltak azok az események, amelyek az elmúlt év külpolitikai eseményei közül kiemelkedtek. Mindezek a látogatások és utazások legelőszörban a kisantant államok közötti kapcsolatok kimélyítésére szolgáltak. A három állam érdekei azonosak Románia érdekeivel. A román külpolitika feladata, hogy olyan békepolitika felé irányítsa Romániát, amelynek jegyében a mai nemzedék földi történelmi harcának eredményeit a világháború lövészárkaiban küzdő generáció által megteremtett új hazát, jelenlegi területi egységében megőrizze. Ennek jegyében Románia csak békepolitikát folytathat és a legjobb kapcsolatot akarja fenntartani szomszédaival.

Románia hálaja Franciaországgal szemben

A külügyminiszter mindenekelőtt Románia hálaát adja elismerését fejezte ki Franciaország iránt, mely a háború óta támogatását nyújtotta Romániának. Franciaország támogatása katonai és pénzügyi téren biztosította egy nagyhatalom értékű szövetségét Románia számára. Rámutat a külügyminiszter a francia román pénzügyi egyezmény fontosságára és sikerére, ma pedig rátér azokra a megnyilatkozásokra, amelyek a francia orientáció jegyében a kisantant politikai életében jelenkeztek. Ez a három állam közös erővel harcol a közös ideál: a béke megőrzésére és kiszélesítésére.

Soha a három kisantant állam kapcsolatai ennyire mélyek nem voltak.

A kisantant államok államfőinek találkozásait évenként fogják megismételni. Az a meglepő ünneplés, ahogyan az egész csehszlovák nép ünneplte legutóbb II. Károlyt, a mély és elszakíthatatlan kapcsolatok tanujele volt. Néhány nappal ezelőtt járt nálunk a csehszlovák és jugoszláv parlament egy-egy küldöttsége. A három ország közötti kapcsolat még inkább mélyíti el a három parlament jövőbeni együttműködése. Jelentős mértékű haladás történt a három állam gazdasági kapcsolatainak kiépítésével. Hodzsa Milan csehszlovák miniszterelnök a Dunamenedence államainak együttműködését akarja egységes tervvel kialakítani és ez megkoronázása lenne a kisantant az élet minden vonalán kialakult szövetségének.

A lengyel-román kapcsolatok

Ezután a Lengyelországgal való kapcsolatokról beszélt a külügyminiszter és legutóbbi varsói utjára emlékezett. Beckkel való tanácskozásai során a két ország felújította lengyel-román kölcsönösségi szerződését, de ezenfelül megteremtette a két ország közötti kulturális kapcsolatok lehetőségét.

A lengyel-román szövetség európai fontosságú megállapodás, melynek sulya kihat az ország külpolitikai és nemzetközi gazdaságpolitikai helyzetére.

Majd a Balkán-szövetségre tér át Antonescu és megállapítja, hogy a balkánállamok közötti együttműködés a kisantant politika sikerének tekinthető. A balkánállamok biéti gazdasági konferenciája gazdasági téren is kiegészítette ezt az érdekkapcsolatot. Kijelentette a külügyminiszter, hogy a kisantant legközelebbi tanácskozása után Athénbe, majd Ankarába utazik, hogy a két Balkán-

állam és Románia kapcsolatait az eddigieknél is nagyobb mértékben mélyítse ki.

Románia olasz-barátsága

Anglia és Románia között a kapcsolatok a legjobbak. Ezután tért át Olaszországgal való kapcsolataikra. Kijelentette a miniszterelnök, hogy

minden román a legnagyobb hódolattal és szeretettel tekint a nagy Olaszországra. A román népet az olaszsal a közös mult, a nyelv és a származás köti össze. A ma is érvényben lévő olasz-román szerződés mutatja, hogy a két ország között mindig a legbarátságosabb volt a kapcsolat.

Az olasz miniszterelnök legutóbbi milánói beszédét Románia nem akarja olybá tekinteni, mintha az a román határok sértetlenségére ellen irányult volna.

Mint ahogyan Románia is a legnagyobb jóindulattal kíséri figyelemmel és kívánja

Olaszország növekedését, úgy

megkívánja Olaszországtól, hogy Románia szabad és nyugodt fejlődésének barátja legyen.

Olaszország nem lehet szomszédja olyan embereknek, amelyek ellentmondanak azoknak az ideáloknak, melyekért a világháború alatt Románia és Olaszország együtt küzdöttek.

Oroszországgal jó szomszédi viszony

Majd az Oroszországgal való kapcsolatokról beszélt Antonescu és megállapítja, hogy Románia és Oroszország között a jó szomszédi kapcsolat áll fenn.

Elmondotta Antonescu, hogy legutóbb megbeszéléseket folytatott Litvinovval, akivel meggyezésre jutott a külpolitikai kérdések tekintetében.

Románia és Oroszország külpolitikai érdekei azonosak.

SELECT MOZGÓ

Hétfői kezdettel:

Kay Francis

kiváló művész ragyogó alakítása:

A fehér angyal

az első vöröskeresztes-nővérek küzdelmes életének története.

A szovjetkormány elvben csatlakozott a francia-angol közvetítő javaslatához a spanyol polgárháború ügyében

Az Egyesült Államok kormánya is támogatja a francia-angol közvetítői javaslatot

Moskva, december 11. (Rador.) Litvinov külügyi népbiztos elküldte a francia és angol nagyköveteknek kormánya válaszáat a spanyol közvetítési indítványra. A jegyzékben többek között kijelenti Litvinov, hogy a törvényes spanyol kormány által eszközölt rendelkezés, legyenek azok akár fegyverrendelések is, jogosnak tekintik, ugyanakkor azonban a zendülők címére szóló szállításokat durva beavatkozásnak tekintik. Mégis tekintettel a többi hatalmak álláspontjára, amely ebben a kérdésben nem egyezik a szovjetkormányval, elhatározta a szovjetkormány, hogy csatlakozik a francia kormány által idejében előtérjesztett bencmavaalkozási egyezményhez. Ezen megartásának megfelelően a szovjetek elvben csatlakoznak a francia és angol kormányok által javasolt közvetítési kísérlethez is.

Egyidőben washingtoni jelentés szerint Moore helyettes külügyminiszter az angol-francia jegyzékkel foglalkozva, tegnap kijelentette, miszerint az amerikai kormány őszintén reméli, hogy a francia, angol, német, olasz, orosz és portugál kormányok békes megoldást fognak találni a spanyol viszály megszüntetésére. Ez a nyilatkozat — hangzottta Moore — nem jelenti a legkisebb eltérést sem az amerikai kormány azon politikájától, hogy nem avatkozik bele más államok ügyeibe. Az Egyesült Államok nem kaptak meghívást a közvetítési erőfeszítésekben való részvételre, de ennek dacára készek olyan nyilatkozatot közzétenni, hogy támogatják az angol-francia demarst.

Tegnap jelentettük, hogy a törvényes spanyol kormány elutasította a francia

közvetítési akciót. Lisszaboni jelentés szerint a zendülők is hasonló álláspontot helyezkedtek, amennyiben kijelentették, hogy nem akarnak semmilyen közvetítést, vagy népszavazást. A zendülők egyik magasállású személyisége kijelentette a Havas tudósítójának, hogy a harc olyan stádiumba jutott, amikor már nem lehet szó csak élet-halálra menő küzdelemről. Tudja meg a külföld, hogy a polgárháború egyik, vagy másik hadviselő fél leveretése fog folytatódni.

A spanyol külügyminiszter vádbeszéde a Népszövetségen a felkérőket támogató hatalmak ellen

Genf, december 11. A spanyol kormány kívánására összehívott rendkívüli népszövetségi tanácsülés tegnap délután tartotta meg első ülését. Az ülésen Romániát Victor Badulescu külügyi államtitkár képviselte. Napirenden a valenciai kormány beadványa és a török kormány Alexandrettre vonatkozó panasza szerepeltek.

A népszövetségi tanács mai ülése délelőtt 10.30 órakor vette kezdetét. Hiányoztak az ülésről az olasz és equadori kiküldöttek. Elsőnek del Vayo spanyol külügyminiszter szólt fel, aki emlékeztetett arra, hogy szeptemberben említett tett a Népszövetség előtt arról, milyen veszélyt jelent a támadás azon új formája, hogy bizonyos államok formális hadüzenet nélkül kezdenek háborút oly módon, hogy előbb zendülést szítanak bizonyos államok területén és azután fegyveresen támogatják a zendülőket. Erről ma mindenki meggyőződhetik Spanyolországban és senki sem vonhatja kétségbe eme állítás valódiságát. Fővárosunk romokban hever, asszonyok és gyermekek százait ölték meg a zendülők

Litvinov kifejtette a szovjetorosz diplomácia álláspontját a békeszerződések revíziója tekintetében, mely kérdésben Oroszország és Románia teljes mértékben egyetért. Ugyancsak egyetért a két ország a népszövetségi alapokmány 11. paragrafusának kérdésében is. Mindezek a tárgyalások, valamint a szovjet és Románia között létrejött kifutási és pénzügyi egyezmény garantálja a két ország közötti baráti kapcsolatot.

Románia jó kapcsolatokat akar Magyarországgal

Magyarország kérdéseire rátérve, Antonescu kijelentette, hogy Románia jó kapcsolatokat akar nyugati szomszédjával és ezek a kapcsolatok gazdasági téren mindig kielégítőek is voltak. Amennyiben azonban Magyarország megsértene a békeszerződések katonai klauzuláit, úgy az nem lenne kellemes hatást a kisantant államaira és ezzel a törekvések szemben nem maradhatnának közömbösek.

Ezután Bulgária és az Ausztria közötti kapcsolatokról beszélt Antonescu és Románia baráti érzelmeit Ausztriával szemben az a magatartásával bizonyítja, amelyet Románia tanusított az osztrák fegyverkezés nyilvánosságra hozatala idején.

Végül hangsúlyozta a külügyminiszter, hogy a békeszerződések revíziója háborúra vezetne.

Kijelentette még Antonescu, hogy Románia csatlakozott a spanyol forradalmat érintő bencmavaalkozási egyezményhez, majd kijelentette, hogy Románia külpolitikája változatlan marad, mint ahogyan az ország érdekei is változatlanok maradtak.

égisze alatt azon államok pilótái, amelyek a zendülést spanyol területen kirobbantották. Nemzetközi háború folyik Spanyolországban. A Népszövetségnek nem szabad továbbra is figyelmen kívül hagyni ezt a helyzetet és nem szabad passzív magatartásával elősegítenie annak a háborúnak elterjedését.

Edward király szentesítette a lemondásáról szóló törvényt

London, december 11. Ma délután úgy az alsóház, mint a lordok háza ülést tartott, amelyben az Eduard király lemondásáról szóló törvényjavaslatot tárgyalták meg. Baldwin rámutatott arra, hogy ez a törvény érvénybe lépíti a király lemondó nyilatkozatát és a yorki herceget ülteti a trónra. Szükség volt az 1701 évi törvény módosítására, hogy Eduard királyt és leszármazottait kizárják a trónöröklés jogából.

Attlee őrnagy, a munkáspárt vezére kijelentette, hogy megszavazza a javaslatot, eleget téve Eduard király óhajának, hogy az angol történelemnek ezt a fejezetét minél hamarabb zárják le. Attlee bizonyos reformokat javasolt a monarchia működését illetően, hogy az uralkodó és népe közötti viszony minél szorosabbra fűződjék.

Sir Sinclair, a liberális csoport nevében kijelentette, hogy pártja megszavazza a javaslatot.

Maxton, a szélsőséges munkáspártiak egy csoportja nevében javasolta a törvényjavaslat elvetését, rámutatva arra, hogy a nép és a béke érdekei köztársasági jellegű kormányformát kívánnak.

Az alsóház 435 szavazattal elvetette ezt a módosítást, majd második olvasásban is megszavazta a javaslatot. A harmadik olvasás előtt Baldwin hódolatát fejezte ki Edward király iránt. Mindig szeretettel és tiszteléssel fogunk megemlékezni az országnak tett lojális és lelkes szolgálatairól. — mondotta Baldwin.

Ezután a törvényjavaslatot végleg megszavazták és átküldték a lordok házába, ahol 15 perc alatt készen voltak a szavazással. A törvény most már csak Edward király szentesítését várta. Délután negyedhatkor Edward szentesítette a törvényt és ettől a pillanattól kezdve megszűnt Anglia királya lenni.

Egy interpellációra válaszul, Baldwin kijelentette, hogy alaptalan a hír, amely szerint Edwardnak el kellene hagynia Anglia területét. Majd ezután bejelentette, hogy szombaton összeül az alkotmány által előírt államtanács, Nagy-Britannia új királyának proklamálásával kapcsolatban. A yorki herceg szombaton délután teszi le a királyi esküt az alsóház előtt, majd hétfőn fel fogják olvasni a parlamentben az új király trónbeszédét. Ezután az alsóházat december 18-ig elnapolták.

CENZURAT

Taka postala
pósta in nuna
No. 224713/928

10. Telefon: 8-6
Havonta 110, n
évre 600, egészére 1
főldre: Havonta 2,
főlévre 12, egészévre 2
dteések díjazás sze
KELET" az erdélyi é
óság egyetlen politik
Cikkünk utányomása
rás megjelölésével er

Ang

Ünnepélyes kü

London, december 11. A király péntek esti ráadásban mondott Anglia koronának. A rádióbeszédet a rádióközvetítés által is meg lehetett hallgatni. A királyi család a volt uralkodó kezdet sorban az angol világháború iránti hűségét fejezte ki. A királyi család a volt uralkodó kezdet sorban az angol világháború iránti hűségét fejezte ki. A királyi család a volt uralkodó kezdet sorban az angol világháború iránti hűségét fejezte ki.

A rádióbeszéd után Portsmouthba utazott. A gőnyözve. Két autó és megrakott teherautó kísért az autót hajtott be a király egyenesen Sir V... az kikötő parancsnoka Kisérteben Megh ezre... rettel megbízott rendő... ga volt. A kikötőben h... kisérem közelíthette meg.

Király

Az évszázados nagy és komor külsőségek Anglia új királyává a get, VI. Györgyöt. A délelőtti 11 órakor összehívott összteteli titkos Györgyöt a megfelelő királyá kiáltotta ki. A tömeg gyülekezett, a rály! felkiáltásokkal gyűlt, aki tegnap Buckingham palotából... gek színhelyére. A király Sir Basil Brooke kinc... következő autóban ma őrnagy a király adju... VI. György sápadtan fáradtan ingetve... ünneplését, majd a kandallóberek gyenge get adott az ünneplés... rül a titkos tanácsos... var lordjai hagyomány... varták a királyt, a... fel a trón lépcsőin és... rodalom trónját. Ezut... szöveg elismételésével... esküt. Ezután a király... hagyományos szavak... minden angol király... kalmával és ezzel az... Délután háromkor... zött adták London né... lamációt előbb a Sab... majd a tőzsdén olvas... Gerald Wolston, a t... tere olvasta fel. Melle... eg, hátamögött a h... jai és a királyi herold... osztályának ablakba... moniát. Sir Gerald... hogy, Eljen a király... csend követte, majd... lezte, hogy új király... Ezután a katonazene... játszották el. A pro... előtt olvasták fel a... Cityben. Hagomány...